

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre 7 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre 8 korona.
Egy hóra 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 377.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Pentek, január 5.

Dobrudzsát megtisztítottuk az ellenségtől.

Budapest, január 4. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti hárter:

Dobrudzsát a Galac felé huzódó keskeny földnyelv kivételével megtisztítottuk az ellenségtől. A román sikágon, eltekintve az orosz lovasságnak sikertelen tapogatózó kísérleteitől, nem volt különösebb esemény. Odobescitől nyugatra átkeltünk a Milkovon. Soweja mellett és az ojtózi ut mentén rohammal elfoglaltunk ellenséges állásokat. Valjeputnától nyugatra az oroszok hatalmukba kerítették egyik árkunkat. — Egyébként északkeleten nem volt jelentős esemény.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Hótor altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elfoglaltuk Macint és Jijilat.

Berlin, január 4. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hárter:

Eső és köd következtében csakély harci tevékenység volt.

Keleti hárter:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc vonala:

Dünaburgtól északkeletre a 259. számú oldenburgi gyalogezred százada átnyomultak a Duna fejen és elfoglaltak az oroszoktól egy szigetet. Több mint negyven foglyot és több gépfegyvert szállítottak be.

József főherceg vezérezredes hadsereg harc vonala:

Az Erdős-Kárpátokban sikerült az oroszoknak Mesticanestől északra első állásunkban megvetni lábukat. A német és osztrák-magyar csapatok az ojtózi uttól északra, a Soweja két oldalán (a Susita völgyben) rohammal elfoglaltak több magaslatot és azokat az ellenség erős támadásaival szemben megtartották.

Mackensen vezértábornagy hadserege portja:

Az Odomesti felett, Foksanitól északnyugatra, átkeltünk a Milkovon. A buzeu torkolatától nyugatra erős orosz lovasság előrenyomulást kísérelt meg. Visszavertük őket. Német és bolgár ezredek vállvetett küzdelemben rohammal elfoglalták Macin és Jijila makacsul védett helységeket. Eddig körülbelül ezer

Hajsza.

A háboru első napjától fogva a magyarság hajóját domináló erővel irányította egy erős kezű államférfi, akinek sok mindent szemére vetettek ellentelei, de a legádázabb ellensége sem merete soha ráfogni azt, hogy nem a magyarság érdeke vezette mindig s ne arra törekedett volna ellenállhatatlan energiával, hogy nemzete erényeit és érdemeit megfelelő világításba állítsa az uralkodó előtt ép úgy, mint a külföld előtt. A végzetes pillanatokban mindig ő állott a világ szeme előtt, a monarchia vele tolmácsolta és hirdette ki akaratát és véleményét, egész világ megtanulta ismerni nevét, esztét, becsületes magyar jellemét s amint katonáinkban megtanulta becsülni a magyar vitézséget, benne megtanulta becsülni a magyar esztét és a magyar akaratot.

A monarchia másik államában féltékeny dühvel nézték a magyarság egyre növekvő hírét és dicsőségét a külföld előtt. Szívükben titkolt gyűlölettel tekintettek a lángeszű magyar államférfiura, akinek, mint a magyar kormány fejének nem volt nagyobb gondja, minthogy nemzetét „diadallal koronázza.” Ezeknek a titokban áskálódó idegeneknek most hűségess szövetségessük akadt — a magyar ellenzékben. Személyes elmentétek, politikai aspirációk ébredtek fel most, midőn úgy érzik, hogy a magyar kormányelnök megbuktatására az idő elérkezett. Az ellenzék most Bécsben keres segítséget a Tisza megbuktatására.

Azért kelljen tehát mennie a magyar kormányelnöknek, mert Ausztriával szemben mindég a magyar álláspontot képviselte? Mindenki lehetetlennek találja ezt, csak az ellenzék nem! Az ellenzék már odáig merészkedik, hogy óhaját egyenesen megtörtént valóságnak hirdeti. A királyt úgy mutatja be, mint ellenzéki párttagot, akivel csak beszélgetni kell Károlyi Mihálynak s mindjárt elcsapja a magyar kormány fejét. Valóban ez a csunya hajsza a legjellemzőbb bélyege ennek az örökös közjogi torzalkodásban kiélt ellenzéknek, amelyben ma is több értéke van egy fuvolahangu szónoknak, mint egy logikusan gondolkozó főnek. Majd rájönnek ők lassan, hogy a kormányválság, amelyet óhajtanak és hirdetnek olyan gyermekmese, amelyet már a gyermekek sem hisznek el, addig pedig míg ezt belátják, hadd fuvolázzanak csak a maguk gyönyörűségére . . .

foglyot és tíz gépfegyvert zsákmányoltak. Ezzel Dobrudzsát, a Galac felé huzódó keskeny földszáv kivételével megtisztítottuk az ellenségtől. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejje! 2 óraker érkezett
telefonjelentés.

Harminchat békegyűlés Londonban.

Zürich: A lapok szerint a semleges államok szociáldemokrata pártjai közös intervenciót terveznek a párisi és londoni pártvezetőségnek a hadviselő államok közt a közvetlen békemegbeszélések felvétele céljából.

Genf: Január 12-én az újból összeülő francia kamara elé a szociálisták kisebbségének hatvannyole képviselője indítványt nyújt be a francia kormányhoz a német békejavaslatra adott válasz ügyében.

Basel. Az angol kormány január 2-ikán egész Angliában betiltott minden további békemanifesztációt. Az utolsó nyolc napon egyedül a londoni grótságban nem kevesebb, mint 36 nyilvános békegyűlés volt.

Genf. Az oláh hadsereg eddig ismeretessé vált veszteséglistái szerint a hadsereg december elején 200.803 embert vesztett, köztük 7930 tisztet.

Zürich. A Tagesanzeiger jelenti Párisból: A fronton tett összes megfigyelések arra engednek következtetni, hogy az egész fronton a haderők jelentékeny átcsoportosítására és offenzív mozdulatokra készülődnek.

Genfből jelentik: Joffre kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy kényelmessen meg fogja várni azt az időt, míg a béke bekövetkezik. „Hattyu” nevű yachtján mely a Szajján horgonyzik, tölti idejét és bejárja vele egész Franciaországot, hogy háborus hazáját megismerje. A yachtot a háboru végéig nem hagyja el, más lakást nem keres magának.

Beggel 3 óraker érkezett
telefonjelentés.

Közi az entente békefeltételeit.

A Corriera della Sera jelenti, hogy Lloyd George angol miniszterelnök a legközelebbi napokban Rómába érkezik.

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az entente államok néhány nap mulva nyilvánosságra hozzák Wilson jegyzékére adandó válaszukat. A szövegen most még néhány módosítás történik. Míg a központi hatalmaknak adott felelet felsorolta azokat a feltételeket, melyeket az entente nem fogadott el, addig várható, hogy a Wilsonnak szóló válasz messzebb megy és pontos formulázásban közli azokat az egyedül lehetséges feltételeket, melyek mellett a szövetségessék hajlandók tárgyalásokba bocsájtkozni.

Az entente államoknak Wilson jegyzékére adandó válaszuk tartalmazni fogja az összes

békefeltételeket és kijelenti elsősorban, hogy Szerbia, Belgium és Montenegró visszaállítandó. Romániáról a jegyzék nem tesz említést.

Berlin. A német nagy főhadiszállás esti jelentése: Keleten és nyugaton nem volt jelentékenyebb harci tevékenység. Romániában a Szereth mentén a harcok feléledtek.

Betegh Miklós kormánybiztos a visszatelepítésről.

(A marosillyei tápállomás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Betegh Miklós erdélyi kormánybiztos így nyilatkozott a menekültek visszatelepítéséről és a közéletmezéséről:

— Amióta fölszabadultak az erdélyi területek az ellenséges invázió alól, azóta szakadatlanul a visszatelepítésen dolgozunk. Eddig ötvenezer ember ment vissza lakóhelyére és még százötvenezer menekültet kell visszaköltöztetnünk. A hatóságok elkövetnek mindent, hogy a menekültek minél előbb hazajuthassanak. Nekünk is az a legelső és legfontosabb célunk, hogy a sokat szenvedett emberek egyszer már tűzhelyük mellett melegedhessenek. Mihelyt ismét rendelkezésünkre állanak majd a szükséges eszközök, azonnal folytatni fogjuk a megkezdett visszatelepítési munkát. A közönség és az illetékes tényezők elkövetnek minden lehetőt, hogy a még lakóhelyeikre vissza nem térhető székelyek — a lehetőséghez képest — ne szenvedjenek hiányt. Egyes helyeken a polgári munka részben visszatért régi medrébe. Az ellenséges uralom nyomai még itt-ott alaposan meglátszanak. Természetes ezeknek a nyomoknak az eltakarítása nem megy olyan simán. Ma mindenütt sok a tennivaló, sokat kell dolgozni és így erszerre nem is lehet mindent elvégezni. A legfontosabb elemicikkekről gondoskodás történt. Ezen a téren nem fenyeget veszély. Tüzelőanyag is van bőven.

Itt említjük meg, hogy az Arad—Tövisen át visszatérő erdélyi menekültek részére Marosillye állomáson tápállomás van, mely állomáson minden visszatérő erdélyi menekülő egy-egy adag meleg ételt, vagy teát és egy adag kenyéret kap; a gyermekek egy negyed liter forralt tejet. Ezért minden visszatérő erdélyi menekülő azt, hogy az étel segélyre igényt tart-e a kalauznak, illetve vonatvezetőnek Máriaradna állomásig jelentse be, az étel átvételhez pedig edénnyel Marosillye állomáson a vonat tartózkodása alatt jelentkezzen. A gyalog és szekérral visszatérők pedig a községi előjárásnál jelentkezzenek.

Meggyilkolt orosz дума képviselő.

(Nem lő a katonaság az orosz népre.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Malmöből jelentik: A Duma ellenzéki köreiben nagy izgalmat keltett és ezt nem is tudták még ma sem lecsillapítani, az a tény, hogy Jollosz дума képviselő lakásáról nyomtalanul eltűnt. A rendőrség vizsgálatot indított, amelynek során kiderült, hogy Jolloszt az orosz ochrana tagjai gyilkolták meg. A rendőri nyomozás azonban képtelen volt azt is kideríteni, hogy kik voltak a tettesek.

Az orosz rendőrséghez számos feljelentés érkezett, amelyeknek következtében több szo-

ciálistánál és dumatagnál házkutatást tartottak. Rengeteg, a béke érdekében való proklamációs iratot foglaltak le. Hetvennyolc embert letartóztattak. Ezenkívül olyan hírek hallatszanak, hogy az orosz—finn határon egy bünszövetkezetet lepleztek le, amely a háború folyamán az ellenséggel összeköttetést tartott fenn és hírekkel szolgált.

A legutóbbi moszkvai zavargásokról jelentik, hogy a katonák vonakodtak a népre löni, sőt a helyőrségek nagy része is csatlakozott a lázadókhöz. A tüntetők a város egy részét teljesen elpusztították és csak úgy lehetett megfékezni őket, hogy a környék városai-ból rendőrokat és kozákokat hoztak. Az utcai harcok több száz halottja és sebesültje van. Selmukov polgármestert és Livow herceget, a zmsztovó elnökét letartóztatták. Péterváron a moszkvai hírek nyugtalanságot keltettek és amikor a dumában szóvá tették az ottani eseményeket, Protopopov belügyminiszter kijelentette, hogy a moszkvai zavargások sürgős és háborus kényszer-rendszabályokat vontak maguk után, mert az események olyan rohamosan fejlődtek, hogy azoknak elterjedése az egész ország biztonságát veszélyeztette volna.

Görögország elutasította az entente jegyzékét.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Athén. Tegnap Athénben nagy tüntetés volt az entente ellen. Az entente jegyzékéről állandó tárgyalások vannak, úgy katonai hatóságok, mint a politikusok és a király között. Az angol és francia követeken kívül a román, orosz és a szerb követek és katonai attasék is az Epirusban levő hajókra szálltak.

Sarrail főhadiszállásán Szalonikiben az olasz kormány képviselője nagy tevékenységet fejt ki, hogy egyrészt Lambrosz miniszterelnök és az entente, másrészt Lambrosz és Venizelosz között az ellentéteket kiegyenlítsék. A Szalonikiben lévő entente diplomaták szintén részt vesznek a tárgyalásokon.

Az Havasügynökség jelenti Athénből: A király miután volt miniszterelnökeivel tanácskozott, kijelentette, hogy az entente jegyzékét nem fogadja el. A miniszterek a parlament összehívását kívánják.

Külföldi lapok

a koronázásról.

Mibe volt csomagolva a korona?

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A koronázásról a külföldi sajtó is bő tudósításokban emlékezik meg és esodálatosképpen nem intéznek kirohanásokat Magyarországra ellen.

A *Neue Züricher Nachrichten* vezércikkében foglalkozik a koronázással és így ír: Aki Ausztriát szereti, annak Magyarországot is szeretni kell, nemcsak azért, mert Magyarország nélkül Ausztria nem léteznék, hanem Magyarország nagy és heroikus történelméért és magáért a magyar népert. Reméljük, hogy az új király uralkodása alatt virágzó korszaka nyílik a magyarság erőteljes fejlődésének és a magyar nép kiaknázatlan és elhanyagolt kincsait kibányásszák és napvilágra kerül az a nagy érték, amelyet a magyarság rejt magában.

A *Journal des Debats* írja: Vajjon a Gotterhaltét játszották a koronázáson, vagy pedig a Kölcsey-Érkel himnuszot? A magyarok nem szívesen hallanák a Gotterhaltét, hanem inkább a Himnuszot. A Himnusz első szakaszát a francia lap le is közli.

A többi lapok is hosszú és színes tudósításokban számolnak be a koronázásról, amelyek előkészületeit is figyelemmel kísérték. Egyetlen tudósításban sincs rosszakaratú fordítás, sőt vannak olyan lapok is, melyek kiemelik a koronázás fontosságát és elismerő szavakkal illetik a magyar nemzetet és annak új királyát.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Amikor a koronát behelyezték a vasládába, a ko-

ronát és a jelvényeket papirosba csomagolták. Előkerültek most azok a régi papírok, amelyekbe a korona idáig be volt csomagolva. Ezek között a papírdarabok között találtak egy újságot, a Pester Lloyd 1850-iki évfolyamának egyik számát, amelyben a lap arról ad hírt, hogy Kossuth Lajos két fia Konstantinápolyba érkezett, a szultán kedvesen fogadta őket és tovább utaztak. A koronát most nem ebbe a papírba csomagolták vissza, hanem a Budapesti Hírlap az napi számába. Az egyik jelenlévő ellenzéki képviselő emlékül eltette magának a Lloydot.

Sieghardt bukásának

előzményei.

— Bécsi tudósítónktól. —

Sieghardt Rudolf dr.-nak, a bécsi Bodenkreditanstalt kormányzójának szenzációs bukásáról illetékes helyről nyert értesülés alapján a következőket jelenthetjük:

Sieghardt dr. nemrég vadászatot rendezett, amelyre hivatalosak voltak politikai barátai. Ezen a vadászaton elhatározták, hogy megakadályozzák Spitzmüller dr.-nak kormányalakítását.

A vadászat után Spitzmüller tényleg bejelentette, hogy képtelen a kormányalakításra. A király kevéssel ezután Clam-Martiniót bizta meg a kormányalakítással, aki telefonon magához hívatta a Semmeringen időző Sieghardtöt.

— Sürgősen adja be lemondását — közölte a miniszterelnök Sieghardt dral.

A nagyhatalmu politikus megdöbben erre a nem várt kijelentésre, majd így válaszolt:

— Én nem vagyok olyan jellegű államhivatalnok, akit máról-holnapra csak egyszerűen meneszteni lehet. Velem nem lehet így rendelkezni.

— Nyomatékosan figyelmeztetem, jobb, ha csendben és feltűnés nélkül válik meg állásától — felelte a miniszterelnök.

Sieghardt dr. erre huszonnégy órai haladékat kért, összehívatta a Bécsben lévő igazgatósági tanács tagjait és éjjel 12 órakor a Bodenkreditanstalt helyiségében igazgatósági ülést tartottak. Az ülésen Sieghardt referált az igazgatósági tagoknak arról, ami vele történt és megállapodtak abban, hogy menesztésébe nem lehet belenyugodni. Schöller Pál lovag, Liebig Ferenc és Bloch Ferdinánd igazgatósági tagok kijelentették, hogy szolidárisak vele és ha Sieghardt távozik, akkor ők is kilépnek az igazgatóságból.

Sieghardt másnap jelentette a miniszterelnöknek, hogy az ő távozása esetén barátai is otthagynák a Bodenkreditanstaltot s kijelentette, hogy nem szándékozik beadni lemondását.

A miniszterelnök így válaszolt:

— Ha zajjal és feltűnéssel akarja otthagyni állását, ám tessék, de sokkal okosabbnak vélem, ha csendben lemond.

A miniszterelnök ezután kifejtette az okokat, amelyek miatt szükségesnek tartja, hogy Sieghardt dr. a politikai szerepléséről letűnjék és végül rávette az elnököt arra is, hogy bírja rá barátait, hogy egyelőre maradjanak meg a Bodenkreditanstalt igazgatóságában, ha ő csendben lemond. A terv sikerült is volna, de egy bécsi lap kipattantotta a szenzációt és Sieghardt erre tényleg be is adta lemondását. Barátai még meg akarták választani az igazgatósági tanácsba, de ezt nem fogadta el.

Sieghardt Rudolf dr. utóda a bécsi Bodenkreditanstalt hatalmas jövedelemmel járó elnöki állásába, Leth, volt osztrák pénzügyminiszter lett.

Károly király koronázási örömei.

(Az uralkodó parancsai. — A magyar festőművesek. — Zita királyné a magyar himzésről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kétségtelen, hogy a koronázás ünnepei kitűnően a jelen voltak egész életére maradandó hatást gyakoroltak és a legcinkusabb, a leghidegebb agyvelő is csodálattal eltelve volt kénytelen megnyitni, hogy mindazt a leírhatatlan és lerajzolhatatlan, művész kezé által is aligha megörökíthető felemelő benyomást befogadja, amit ez az egyetlen és a maga nemében páratlan nap Budán megteremtett. A szó legszorosabb értelmében úgy igaz, hogy még az unokáinknak is fognak mesélni azok, akik szemtanúi lehettek azoknak a magasztos jeleneteknek, amelyek Károly királyt, Zita királynét a nemzettel a koronázás ünnepei által egybeforrasztották. Akik a fiatal király lelkét figyelték, azt mondták, hogy IV. Károly a boldogságtól és az örömtől túláradóan mutatkozott nemzetének, akkor csak halovány képét testették azoknak az érzelmeknek és gondolatoknak, amelyek ezen a napon az ifjú fejedelmi pár lelkében, agyában éltek és amelyeknek nyíltan mindenki előtt kifejezést is adtak.

Az Aradi Közlöny tudósítója abba a helyzetbe került, hogy a király környezetében élő, egyik magasrangú funkcionáriustól tudhatott meg néhány olyan tény, amely a történelmi szombat, december 30-án a királyi palotában a koronázás felemelő aktusa után játszódott le.

— A király visszatérve a koronázó dombról, fején Szent István koronájával, vállán a palásttal azonnal magához kérte Berchtold Lipót gróf főudvarmesterét és örömtől sugárzó arccal, a nagy esemény átértésének jelét adva, így szólott hozzá:

— Kedves gróf, sziveskedjék intézkedni, hogy ez a mai nap a királyi család számára is örökké emlékeztető maradjon. Soha ilyen boldognak nem éreztük magunkat, sem én, sem a királyné és ezért azt óhajtom, hogy a magyar nemzet, amely nekem ezeket a gyönyörűségeket

és felejthetetlen órákat megszerezte, erről tudomást is szeressen. A megörökítés módjára vonatkozólag sziveskedjék majd előterjesztést tenni. Legjobban szeretném, ha valami jótékony intézmény alakulna, amely a koronázás napján azokat az árvákat részesítené támogatásban, akiknek apja az ország vedelmében a harctéren elesett. Ugy hiszem, hogy a családi vagyon erre igénybevehető lesz.

— Hogy a király meunyre vigyáz arra, hogy az ő magyar királyi ténykedéseit magyar szellemben és a legszigorubb paritásnak megfelelően, mint magyar királyi funkciók hajtásának végre, annak jellemzésül a következőket kell elmondanom: Nemcsak az ország, de maga a király is óhajtozza, hogy a koronázás egyes jeleneteit arra hivatott művészek örökítsék meg az utókor számára. A főudvarmesteri hivatal volt megbízva azzal, hogy ennek a gondolatnak a részleteit kidolgozza. Montenuovo herceg, első főudvarmester, még karácsony előtt beterjesztette a király elé ama művészek névsorát, akik a családi képtár számára a koronázási jeleneteket megfessék.

— De kedves herceg hova gondol — mondotta őfelsége, kezébe véve azt a papírlapot, amelyre a megbízandó művészek nevei voltak ráírva — a magyar királyt fogjuk Budán megkoronázni, a magyar történelem egyik fejezete fog lejárni, így csak természetes, hogy magyar művészek örökítsék meg. Sziveskedjék érintkezésbe lépni az illetékes magyar körökkel és tisztára magyar művészek neveit javaslatba hozni.

— A főudvarmester ezek után már meg sem próbálkozhatott azzal, hogy a régi udvari festők érdekében szót emeljen, meghajtotta magát, távozott és nyomban érintkezésbe lépett

a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszterrel és így történt meg, hogy a koronázás rendezőse utasítást kapott, hogy a király egyenes parancsára, a nevesebb magyar festő és szobrászművészeket a koronázásra meghívja, azoknak olyan helyekről gondoskodjék, ahonnan mindent láthatnak és ahol a szükséges skicceket elkészíthetik. A nevek még nem hozhatók nyilvánosságra, mert a tervezetet befogják mutatni a királynak és azok kapnak megbízást, akiknek vázlatait őfelsége a kiviteire elfogadandónak találja.

— A Mátyás-templomban, valamint a királyné előtt a koronázás délutánján hódoló arisztokrata hölgyek társaságában is feltűntek azok, akik nemzeti viseletben jeletek meg. Különösen gyönyörű volt Augustia főhercegnő magyar kosztümje, de rendkívül tetszett a királyi párnak ama fiatal főhercegnők magyar ruhája, akik erdélyi varottással díszített kötényeket öltöttek fel. Zita királyné, aki felséges férjével együtt az oláh invázió visszaverése után Erdélyben járt, nagy érdeklődést tanúsított a székely háziipar iránt és most, hogy megpillantotta fenséges rokonai díszruháján az erdélyi egyszerű parasztasszonyok és leányok által készített poétikus kézimunkát, a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott, ismét azokról.

— Gyermekkorom óta foglalkozom kézimunkával és magam is szenvedélyes kézimunkázó vagyok és meg lehetne ismernem ezt a szakmát és sok mindent, művészt és tökéleteset láttam, de ki kell jelentenem, hogy szebbet, mint a magyar zsánerű stíkkelés, még sohasem. Igazán kár, hogy csak oly ritkán alkalmazzák hölgyeink ruháikon, mondotta a királyné szóról-szóra Augustia főhercegnőnek, aki boldogan hallgatta a királyné szavait és azt a maga részéről természetesen csak helyeselte és mindenben megerősítette.

Kitüntetés. A hadseregpáncsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Szabó Gyula tartalékos hadnagynak a 2. honvéd gyalogezredben a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet adományozta.

Viszi a nép az emléket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A budai várból elszállott az ünnep kiegészítő, a nagy lánggal égő ünnepi máglya, már csak a hamva maradt meg. Már a koronát is elvitték, az emberek elszéledtek, a téli szél pedig bánatos melódiákat zokog keresztül a szűk sikátorokon. Mintha csak azoknak a dalát fujná: akik nem látták a koronázó királyt... Csodálatos a tömegélel, teli van rejtelemmel. Bár nincsen semmi, ami ünnepi volna, mégis százzal tolong a sokaság. Mintha a király lovának patkója nyomát keresné. Öreg asszonyok hozzák unokáikat és beszélnek a koronázásról. Elmennek a koronázódombhoz, s kilelek, mikor fordul más irányba az a nagybajuszu rendőr, aki a dombtetőn kevélykedik. Akkor egy marék homokot — inkább sarat — cseenek el emlékül. Hőféhér zsebkendőbe göngyölgetik, aztán elmennek tallózni tovább. Megbámulják a zászlóárbócokat, elmondják az ügyelgő hivatalszolgákkal (akik maguk sem látták) a koronázást. Ahol a házorvon maradt valami kevés girland, arra sóvárogva néznek. Mert azt be lehet rámozni és üvegezni, mint a menyasszonyi koszorút.

Egy élelmes síheder a Dísz-téren árulhatta a maradék dísz. Egy-két levélke örökzöldért husz fillért vett s mivel a jámbor vi-

dékiek nagyon hisznek, piros vászondarabkákat is árult — hatvan fillérért, természetesen minden darabra rálépett volt a király. Legendákat mesél a parasztoknak, akik hisznek és figyelnek. Az egyik rendőr megsokalta ezt az üzérkedést, mire a fiu kaputorkokban folytatta a kereskedést és hihetően folytatja addig, amíg vagy el nem csipik, vagy meg nem szűnnek a hiszékeny vevők.

Meg vagyunk győződve, hogy a budapesti élelmességek ezt a kis lovagját követni fogják többen is. A nép, mint egy alkalmi emléktárgy elpanaszolta, nem veszi a képeslevelezőlapot, sem a medallont vagy az érmet, mert olyat akar, ami „ott volt” a koronázáson. Egy szóval babérágat, egy darabka vásznat, más effélet. A rendőrök, akik őrt álltak a korona kitételekor, alig győztek vigyázni a közönség körmeire. Kis ollót hoztak magukkal a polgártársak és a koronázótemplom díszéből lele nyisszantottak egy-egy darabot. Eleinte csak a padok vörös vásznát szabdalgatták, de volt olyan is, aki az oszlopok bitorából nyisszantott emléket. A rendőrszemeket meg kellett háromszorozni, hogy tönkre ne tegyék a díszítést.

A templom még néhány napig koronázási díszben marad. A közönséget az oldalajtón, a sekrestyebejárón engedik be, most már na-

gyobb tömegben, mint a koronához. Már a korona elvitelének délutánján a szakadó eső, a fuvó szél ellenére hatalmas sokaság kért beboacsátást, hogy legalább a helyet lássa, ahol Szent István koronáját a király fejére illesztették.

Kinn az utcákon még épek a oszlopok de a tribünöket már bontogatják. Csattog a szerkeze, síttereg a fűrés. És az elbontott emlévények tövében öreg asszonyok állnak kosárral viaszosvászonkéntákkal. A használhatatlan fahulladékokra leesapnak. Nekik nem jut más a koronázásból, mint — a meleg, amit ezek a forgácsok adnak. És igazán ez a legszebb ajándék nekik.

A koronázás díszéből egyelőre meghagyják azt a két oszlopot is, mely az Iskola-tér torkolatában őrzi a koronázás emléket. Megmarad az a toldás, melyet a Szentháromság-szoborhoz illesztettek. Az alapja cement, a korlátot pedig kőből fogják kifaragni és ráilleszteni, hogy örök emléke legyen ennek a koronázásnak.

A nép meg mindig tódul föl a Várba, a kis vendéglők teli vannak, a vendéglősök a kezüket dörzsölik, csak a lakók könnyebbültek meg kicsinyt, mert végre cédula, igazolás nélkül mehetnek haza, ha eljön az ebédidő, vagy az este...

Wilson akciójának sikere rövidesen jelentkezik.

(Oroszország már másképp beszél.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Semleges diplomáciai körökben úgy vélik, ha az entente minden körülmények között a háboru további folytatását akarta volna, úgy választ csak néhány elutasító szóval adta volna meg. Valószínűnek tartják, hogy Wilson elnök akciójának sikere már a legközelebbi napokban mutatkozni fog.

Madridból jelentik: Angol politikusokkal összeköttetésben álló politikus véleménye szerint Angliában meg vannak győződve arról, hogy a német front áttörése és Elzász-Lotharingia visszafoglalása lehetetlen. A német békeajánlat a mai hadihelyzetre való tekintettel nagylelkűnek mondható, de legkellemetlenebb akadálya a Konstantinápolyra vonatkozó Oroszországnak tett ígéret. Az angol nép maga a német ajánlattal szemben barátságosabb viselkedést tanusít, mint a hogy az a jegyzékből visszatükröződik. Az angol nép minden alkalmat megszeretne ragadni, hogy a háborus rossz üzlettől megmeneküljön.

Pokrovszky orosz külügyminiszter a béke kérdéséről egy orosz lap tudósító előtt így nyilatkozott: A béke bekövetkezésére Oroszországnak fenn kell tartani azt a jó viszonyt, amely ma Franciaországgal, Angliával és Olaszországgal összeköti. Az orosz külpolitikának a háboru után is legfőbb céljának kell lenni, bármiképpen dőljön el Konstantinápoly és a Dardanellák sorsa, hogy a német gazdasági hegemoniát megtörje és Oroszország háborus céljainak legfontosabbika, hogy szabad gazdasági fejlődést biztosítson magának, teljesen függetlenül a német kereskedelmi szerződésektől.

Az orosz határról érkezett jelentések szerint az orosz kormány az entente államok kormányainál erősen szorgalmazza, hogy az entente államok országai között béke konferenciát létesítsenek, amely megvitatná azokat a feltételeket, amelyek mellett az entente békét kötni hajlandó volna.

A pétervári Rjees szerint orosz kormánykörök különösen elégedetlenek az entente közös válaszcikkjével ennek szövegezése miatt. Az orosz kormány hiába akarta befolyását érvényesíteni a jegyzék szövegezésénél. Egész éjjel minisztertanács volt Pokrovsky külügyminiszter lakásán, amelyre Sassonovot is meghívták. Neki sem sikerült azonban Angliára hatást gyakorolni. A Rjees ehhez a hírhez hozzátűzi, hogy az orosz kormány legközelebb önálló lépéseket tesz, hogy saját nézeteit kifejezésre juttassa.

Pétervári jelentés szerint Pokrovsky külügyminiszter kijelentette, hogy a külpolitika iránya az ő rezsimje alatt is változatlan marad. Semmiféle miniszterváltás nem ingathatja meg sem őt, sem minisztertársait ebben az elhatározásában. Wilson jegyzéke sem változtatott a külügyi helyzeten. A központi hatalmak békeajánlatára Pannovszky azt a meg-

jegyzést tette, hogy annak elfogadása egyértelmű dolog volna a vereség beismerésével. — Mi nem vagyunk legyőzve — mondta a külügyminiszter — a végleges győzelem a miénk lesz. Ezt mondja egész hadseregünk, ezt mondja az egész orosz nép.

Londoni lapok írják, hogy az entente-nak Wilson jegyzékére adandó válasza részletezni fogja, hogy mit értenek a nemzetiségi elv megvalósítása alatt. Világosan feltárja a válasz azokat a precíz és pontos követeléseket, amelyeket Olaszország, Románia és Szerbia érdekeiben az entente megvalósítani akar.

Svájceban időző szerb politikusok körében az entente válaszcikkjére nagy megütközést keltett. Helytelenül, hogy a válasz Szerbia igényeiről határozatlanul, illetve semmiképpen sem emlékezett meg.

VAROS ES MEGYE.

Kormányrendelet a hivatalos órákról.

Aradra nem jött intézkedés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyváradról jelentik: A december 22-iki minisztertanácsból keltező körrendelet érkezett a hivatalok vezetőihez, hogy mindazon hivatalokban, ahol a hivatalos órák délelőtt és délután vannak, léptessék életbe az *egyfolytában való hivataloskodást*. Erre azért van szükség, hogy az esti világítást megtakarítsák. A fűtőanyagokkal való takarékos bánásmódra is felhívja a rendelet a hivatalok vezetőinek figyelmét. Ahol tüzfűtést lehet szerezni, ott mellőzni kell a szénkészletek felhasználását, amelyek a városok világítására szükségesek. Ahol az esti világítás mellőzhetetlen, ott a rendelet megszabja a maximumot. A kormány a tisztviselők hazafias kötelességévé teszi a fűtő- és világítóanyag kimelését.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Varjassy Lajos polgármestert, hogy megérkezett-e már a városhoz a minisztertanács körrendelete. A polgármester kijelentette, hogy a hivatalos órák megváltoztatásáról eddig semmiféle rendelet *nem érkezett*. A városi tisztviselők lázas kíváncsisággal lesik a rendeletet, mert régi óhajuk teljesítését jelentené a kormány intézkedése.

Ha a rendelkezés általános és a helyi viszonyokkal nem törődik, akkor természetesen végrehajtják. Ha azonban az csak egy módot nyújt arra, hogy Aradon az egyhuzamos hivatalos órákat ne hozzák be, akkor a polgármester a mai állapot fenntartásához ragaszkodik, mert, mint ezt legutóbb a törvényhatóság bizottság közgyűlésén is kijelentette, szükség van a délutáni munkaidőre a tisztviselői kar nem tudja reggel nyolc órától déli két óráig a teendőit elvégezni és délután amúgy is vannak olyan ülések, amelyek a főtisztviselők jelenlétét szükségessé teszik.

A gáji rendőrkapitány. Kovács Antal rendőrkapitány ma vette át a gáji rendőrkapitányi hivatal vezetését. Volt hivatalát, a bejelentő hivatal vezetését Vidéky Gusztáv és Nyáry László rendőrtisztek vették át, míg Moldován Odon, aki ideiglenesen vezette a gáji kapitányi hivatal ügyeit, ismét régi hivatalát, a közrendészeti ügyosztályt látja el.

Öt órai cigányzene a kávéházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A tizenegyes záróra lehetetlenné tette, hogy vacsora után szép esőndesen beüljenek a vendégek a kávéházba, lapot olvassanak, elbeszélgessenek s egy kis cigányzenét hallgassanak. A tizenegyes zárórának különösen a kávéházak hölgyközönsége adta meg az árát. Arról már szó sem lehet, hogy színház vagy mozi után mehessenek a nők egy kis magyar nótát hallgatni, de a vacsora utáni kávéházba menés is nehézségekbe ütközik. Mert a férjufam a hivatalból, a kaszinóból nyolc óráig nem igen megy haza a meleg házi tűzhelyhez, hogy a vacsorát jóízűen elköltse. A vacsora tehát 8 fél 9 órakor kezdődik s a legjobb esetet véve is eltart 9 óráig. Most következnek önagsága öltözködése. Azt pedig tudjuk, hogy egy asszonyka öltözködése legalább egy fél óráig tart, de ha nagyon siettetik egy óráig is eltarthat. Tíz óra előtt tehát aligha jutna el bárki is női társaságban a kávéházba. Így egészen bizonyos, hogy a zenés kávéházak vacsora utáni hölgyközönsége végképpen elmarad. De ha nincsen szép asszony a kávéházban: kinek huzza a cigány? Az az egy-két megrögzött törzsvendég igazán nem számít.

Igy juttatott el bennünket aradiakat a tizenegyes záróra az — öt órai teához. A világvárosokban régi divat ez már: Aradra elhozta a — szükség. Végre is az asszonyokat nem lehet elűzni és elszoktatni a kávéházakból, módot kell nekik adni, hogy eljőjenek oda s ha más időtájban is, de kibeszélhessék magukat, megvitathassák a legújabb híreket s véleményt mondhassanak a barátinők tolettjeiről. De van még egy másik ok is, amely az öt órai teát népszerűvé teszi: a *szegény cigányzenészek sorsa*, akiket addig zárórának kifelé, míg az éjszaka füstös legényei az utcán találják magukat egy falat kenyér nélkül.

Az aradi zenés kávéházak közül először a Hungária próbálta ki az ötletet. Ma délután öt órakor szokatlan hangra riattak fel a törzsvendégek. Károly kezdett „stimelni” a sarokban. Aztán egyszerre csak rázendült az „Ezüsttükros kávéházban...”. A nagy tekintélyű törzsvendégek asztalánál egy kis méltatlankodás keletkezett: Hallatlan! már ujságot sem lehet olvasni?! Hja, a nagyságos és méltóságos urak már nem érzik az öt órai tea költészetet. De a vendégek tiatalabb része elégedetten mondogatta: Brávo, holnap ilyenkor többen leszünk!

S ez valószínű is. A korszórol kíváncsi leányfejek kandikáltak be a tükror ablakon: — Mi ez? Ot órakor cigányzene a Hungáriában? S egészen bizonyos, hogy holnap és azután asszony és leánygírlend fogja körül ölelni a márványasztalokat s kialakul majd az aradi Ritz-tiök teadélutánja. Egy lépés még s a fejlődés elsopri a délutáni ujságozások asztalát s vidám zene zendül meg s kész a tífe o'clock thee teadélutánja. Ehhez ugyan még kell egy kis idő, de elvégre semmi sem lehetetlen. Így fog bennünket a háboru kényszerítése egy látványossághoz eljuttatni. Mert ha a kávécsok, a cigányok és az asszonyok összefognak, akkor nyirbálhatják az éjszakát, ameddig csak tetszik, mégis csak az fog történni, amit ők akarnak.

Sarkotic tábornok báró. Budapestről telefonálja tudósítók: A Pester Lloyd értesítése szerint a király Sarkotic gyalogsági tábornoknak, Bosznia tartományi főnökének a bárói méltóságot adományozta.

Aradi népfelkelők hősi harcai.

(Miért dicsérte meg őket a Höfer?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától, —

Az aradiakat igen közről érintő, rendkívül érdekes, teljesen pontos adatokat tartalmazó haretéri leírás érkezett ma az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez. A tudósítás általánosan ismert aradi közéleti férfiutól származik, aki jelenleg mint népfelkelő tisztt az olaszok ellen küzd. Az aradi közönség igen keveset hallott az Aradról elkerült népfelkelőkről, akiket általában gyulai népfelkelők néven emlegettek, holott az ezred tulnyomó része aradi és környékbeli öreg legényekből került ki. Hogy az aradi népfelkelőkről olyan kevés hír érkezik haza, az nem azt bizonyítja, mint ha ez az ezred teljes mértékben nem venné ki a küzdelemből a maga részét, hanem ez az ezred bámulatos szerénységét dokumentálja. Az ezred ugyanis a háború kitörése óta számos harci cselekedetből vette ki a maga részét, azonban sohasem igyekezett a külső siker fényében sütkérezni. Az ezred nagyszerű hadi tettét tudvalévőleg néhány héttel ezelőtt a hivatalos jelentésben is felemlítették és akkor Höfer a legnagyobb dicséret hangján emlékezett meg a gyulai (értsd aradi) népfelkelőkről.

Az alábbi leírás hű képét adja az aradi öreg népfelkelőknek az olasz fronton véghezvitt harci cselekedeteiről:

— Az ezred törzse már hosszabb idő óta állomásozik az olasz fronton és legutóbb Görz lőtt a Vippach-völgyben (a Rosenthalban) olyan ténykedést fejtett ki, amelyért méltán érdemelte ki a főparancsnokság rendkívül értékes elismerését. Ekkor került az ezred a hivatalos jelentésbe, példaként állítva őt a többi népfelkelő ezredek elé. Amint említettem, az aradi népfelkelők törzse akkor Rosenthalban harcolt a fronton és a legelső állást foglalta el.

Az olaszok rettenetes pergőtűzet bozátottak első vonalunk ellen és azt a szó legteljesebb értelmében szétlőtték. A rémes ágyutűzet az aradiak három napig birták kitartani,

ami már egymaga is bámulatraméltó hadi tény. Ekkor a romhalmazzá lőtt első vonalból olyan nagyszerű óvatossággal és elővigyázattal vonultak vissza, hogy ezzel magukra vonták a főparancsnokság figyelmét is. A főparancsnoksági dicséretnek szellemével ellenkezik az, hogy valamely visszavonuló ezred részesüljön elismerésben. Dicséretet rendszerint csak sikeres vállalkozások után szoktak kapni a csapatok. A mi ezredünk azonban a visszavonulás ellenére kapta meg a legmagasabb helyről jövő dicséretet. Az ezred minden baj nélkül foglalta el a második vonalat és parancsot sem várva önként mentek át ellentámadásba. Ezt az ellentámadást lehetetlenség volt teljes sikerrel keresztülvinni, mert az olaszok ekkorra már a szétlőtt elsővonal gránátölelésében gépfegyvereket helyeztek el és azok segítségével könnyen fel lehet tartani a rohamokat. A hadosztályparancsnokság ekkor úgy rendelkezett, hogy az ellentámadást ne csak az aradi népfelkelők hajtsák végre, hanem jobbra és balra levő szomszédaink is segítsenek, akik az első vonalnak még épségben maradt részén tarthaták magukat. Így az olaszok három oldalról kaptak koncentrikus támadást és ez a részleges offenzíva valóban csodálatra méltó eredményt hozott.

A támadók sebesültekben, halottakban és eltűntekben mindössze hat-

vennégy embert veszítettek. ellenben elfogtak kétezernégy száz olaszt, hatezer gyalogsági fegyvert és számos gépfegyvert zsákmányoltak. Az elvesztett gyalogsági fegyverek száma azt mutatja, hogy az olaszoknak legalább hatezer főnyi veszteségük lehetett.

Az ezredet ekkor jutalmul tartalékba helyezték és most pihenni ki fadaralmait. Megemlítendő még, hogy az ezrednek legutóbb Laky Endre őrnagy volt a parancsnoka, aki mostanába kapta meg a harmadosztályú vaszkorona rendet.

— Az ezred egyik kikülönített zászlóalj,

szintén az olasz fronton teljesíti nosi kötelességét.

Amióta ez a zászlóalj, amelynek a parancsnoka Berthy László őrnagy, Magyarország egyik laghiresebb vívóbajnoka, — az olasz haretéren van, az olaszok nagyobb támadást nem kezdeményeztek. Az ágyúzás természetesen már mindennaposá vált és a zászlóalj kisebb vállalkozásai is sürün megismétlődnek. Két vállalkozása különösen sikerült. Ez akkor történt, amikor az olaszok legelső állásukat előbbre akarták tolni, ezt azonban az aradi népfelkelők megtudták akadályozni. Tüzérségünk előbb pezgőtűzet, majd zárótűzet adott és az olaszok a tartalékaikat nem tudták előbbre hozni. A jól előkészített tüzérségi munka után az aradi zászlóalj kézigránáttal és törkésekkel nagyszerűen sikerült rohamot intézett az olaszok ellen. Az ellenséges akadályokat teljesen szétrombolták, az állásokat betemették és az olasz csapatot az utolsó emberig elfogták. A támadók visszatértek anélkül, hogy egyetlen embert is fel kellett volna áldozniok. Érdekesnek tartom felemlíteni, hogy ezen a front-részen kardot senkisémet visel, hanem csak bajonettel dolgozik mindenki. Ezek a törkések nagyszerű szolgálatokat teljesítenek.

A mikor a trónörökös az olasz fronton járt, szintén törkessel fotografáltatta le magát.

— Nem mulaszthatom el, hogy fel ne jegyezzem Vacsán György aradmegyei román népfelkelő emberfeletinek mondható teljesítményét. A negyven esztendő földmivest egyszer a drótakadályok elé küldték ugynevezett horchposztinak (ez a legexponáltabb őrszem, mert ő tartózkodik legközelebb az ellenség vonalához.) Vacsánt az aradi népfelkelő ezred egyik altisztje vezette ki ide, hogy a hajnali szürkületben a következő horchposzt felváltsa. Hajnalban azonban Vacsánt sehohsem találták meg. A terep itt ugyanis tele van sűrű bozót-tal és a katonák könnyen elbujhatnak, nem csoda tehát, ha Vacsánt lehetetlenség volt felfedezni. Este ismét keresték, azonban nem akadtak nyomára. Mar azt hitték, hogy az ellenség kezébe került az öreg népfelkelő. Ezt az aradi zászlóaljat a következő napon egy vadászzászlóalj váltotta fel a fronton és az aradiak meghagyták a vadászoknak, hogy Vacsánt igyekezzenek előkeríteni és felváltani. Másnap este a vadászoknak sikerült megtalálni Vacsánt, ő azonban kijelentette, hogy nem hagyja el helyét, mert a szabályok értelmében ő csak a saját ezredjéből katonának adhatja át pozícióját. Amíg a már tarta-

lékba küldött aradi zászlóalj valamelyik emberét sikerült előkeríteni a felváltás céljából, addig a harmadik nap is eltelt és így Vacsán a harmadik nap éjszakáján adta át állását a saját zászlóaljából népfelkelőnek. A derek aradmegyei népfelkelőt, mint a kötelességteljesítés bámulatraméltó példáját, már másnap ezüst vitézségi éremmel díszítették fel, amit Vacsán méltán ki is érdemelt, mert három napig a szó teljes értelmében ellen-szemjau figyelte az ellenséget.

Rasputinnak viszonya volt Jussupov herceg feleségével.

(A megcsalt férj ölette meg.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Pétervári udvari körökben úgy tudják már régóta, hogy Rasputinnak viszonya volt Jussupov herceg feleségével, Iréne hercegnővel, aki leánya Mihajlovics Sándor nagyhercegnek, a cár rokonának.

A Times részleteket közöl a gyilkosságról. Ezek szerint Rasputint szombat reggel Jussupov herceg kastélyának kertjében ölték meg a herceg emberei. Éjjel szánon a Niva partjára szállították és ott a jég alá eresztették. Később akadtak rá véletlenül a halászok. A herceg kaukázusi uralkodó családból származik. Egyik őse Izmael király volt. Apja, Miklós herceg 1881-ben halt meg és vele a család férfiágon kibalt. Egyetlen leányát, Zenobita hercegnét feleségül vette Sümorochlov-Kisten gróf, aki cári engedéllyel a Jussupov nevet is viseli és az óriási vagyont örökölte.

Rasputin — és ebben minden orosz kritikája megegyezett, — nem volt sem sadakán, sem vallási rajongó. Neki bizonyos szerzetesi formák és külsőségek arra kellett, hogy bejusson a cári udvarba, ahol mindmáig a legszélsőségesebb ortodoxia uralkodik a lakékon. Rasputin, mondják, tulajdonképpen csakis egy tekintetben erős: kitűnő hipnotizőr. Ez nyitott meg számára minden ajtót, egészen a cárig. Kétségtelen, hogy ezzel a súlyos hatalommal ezeregyszer visszaélt: valahány maradi udvari fej és valahány szép asszonyi szem került utjába. Reppant szuggesztív erejének köszönhető misztikus tekintélyét, — ez az egyszerű tény mindennél jellemzőbb a legfelsőbb orosz társadalom tudására és szellemi nivójára. Rasputint egy jó Forel-könyvvel, vagy modern amerikai hipnotikus rendszerekkel gyönyörűen kontraktarizozhatták volna Pétervárt. De ki olvas a cár környezetében szent bibliáknál és gall pornográfiánál egyebet? Így nőtt meg Rasputin híre, hatalma, szerepe és befolyása. Hogy mindenkit le tudott igazni, kényének nyomban ki is szolgáltatott, tetszése szerint kompromittált, megalázott, vagy pozíciójából kivetett, — ez Pétervárt már jó ideje nem titok. Nem is szerette soha senki, de annyira félték „sátáni hatalmától”, hogy nem merték megtámadni. Ugyáltszik, egy fiatal szerelmes férj kétségbeesett dühének kellett megtörölnie a sok megtépett asszonyi fátyel, megtiport férfiambiciók évtizedes szégyenét és sérelmeit.

Közélemezési minisztérium Ausztriában.

Bécsből jelentik: Parlamenti körökből közlik, hogy Kokstein, a bécsi Közélemezési Hivatal elnöke lemondott állásáról és mint hírlík, a közélemezési hivatal legközelebbi minisztérium alá tartozó, amelynek vezetőjévé a jelenlegi kormányhoz tartozó Bernreiter tárcanélküli miniszter van kizemelve. A lemondott Sylvester reichsrati elnök helyére Gross dr. német nemzeti párti elnököt fogják megválasztani.

Aradmegye csodát művelt.

Háromszáz vaggonnal több gabonát rekviráltak. — 550 koesi helyett 850.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradvármegye területén befejeződött a *legszigorubb rekvirálás.* Kürthy Lajos báró azt írta a megyének, hogy 550 vagon gabonát követel tőle és ez ellen nincs felebbezés, ez ellen nem lehet demonstrálni, nem lehet felírni, elő kell teremteni, ha a föld alól is. Adott hozzá katonát és várta a csodát és ez a csoda megtörtént. Meiszner Ernő, a vármegye kiváló gazdasági felügyelője már jelentette is a diktátornak, hogy Aradmegye területén olyasmi történt, amiről talán még álmodni sem mert a Közélelmezési Hivatal.

A megye ügybuzgó, lelkiismeretes és a helyzet magaslatán álló tisztviselői kara, rekvirálási biztosai beszállították a kirótt 550 vagon gabonát az utolsó szemig és meglepetésül, ráadásul még **háromszáz** vazuti koesi rakományt. Igen, a vármegye földje úgy látzik ez évben kétszer termett.

Deák Ferenc szerint a magyar anya csak egyszer szül évente, de most más időket élünk. Hatszor lehet sorozni és a földből annyi gabonát lehet kicsalni, hogy majdnem kétszeresen mulja felül a diktátor ar legrozásabb reményét is.

Ennek a csodának azonban van magyarázata. Először is *Dálnoki Nagy* Lajos alispán a lisztadagokat fejenként és havonta négy kilóval redukálta. Tizenhét kiló helyett csak tizennégy maradt meg azokban a háztartásokban, amelyek ellátták magukat. Természetesen

a gazdasági szükségletre és vetésre elkülönített gabonán felül. Ebből a redukciónál keletkezett 550 vagon liszt.

Másodszor pedig az az óriási meglepetést okozott 300 vagon többlet tengeriből állott elő. A tengeri szépen megbújt. Aradvármegyét kihagyta a kormány azoknak a megyéknek a sorából, amelyekben már az elmúlt ősz elején elrendelte a kukorica feltárását. A jó aradmegyeiek itt álltak a nagy tengerterméssel és nem tudtak, mit kezdeni vele. El nem adták, mert a „maximák” nem adják oda, fel nem dolgozhatták, mert spírituszt nem szabad belőle gyártani, így aztán a rekvirálás rátalált. Megjegyzendő, hogy a serfészizálásra szükséges tengerit most sem vetik el a gazdáktól, a hízalóktól és mégis jutott 300 vagonra való az országos szükségletnek.

Érdekes reminiscencia gyanánt írjuk meg, hogy az ősszel 120 koronát kellett az aradi embernek a libatöméshez szükséges tengeriért fizetnie. Elmúlt esőnek nem kell köpönyeg!

A vármegye most már természetesen a reá kirótt kontingenst a Közélelmezési Hivatal diszpozíciója szerint átengedi, de a mi azon felül van a maga közönségének 'élelmezésére fogja felhasználni. A megyében tehát lesz elég liszt és a mi a leglényegesebb, az a lakosság, amely eddig is kukorica kenyéren élt, megkapja ezt a jövőben is.

Egy ballerina

háborus szerelme.

(Igényt tarthat-e a „barátnő” a fogságba került barát támogatására?)

— Bécsi tudósítónk telefonjelentése. —

A bécsi színházi körökben nagy feltűnést keltett egy per, amely élénk világot vet több, a háborúval kapcsolatos kérdésre. Élénk világot vet elsősorban az ugynevezett „barátnő” kérdésre s azoknak a szegény leányoknak a helyzetére, kik a háború előtt egész vonzalmukkal ajándékoztak meg egy férfit s aki ezt a vonzalmat nem méltányolta kellően. Ifjúkori szerelmi regénynek csuf végéről beszél ez a per, amelyet *Kohlmann* Ernesztin, a bécsi udvari opera balletkarának táncosnője indított Fischer Rudolf pékmester ellen.

A bíróság előtt a rendkívüli szépséggel megáldott táncosnő következőkben mondotta el vádjait:

— Tizenkilenc esztendő voltam s az udvari operának ballet iskolájába jártam, mint növendék, midőn négy évvel ezelőtt megismerkedtem D. Ernő gépgyáros fiával, Oszkárral. Megtetszettünk egymásnak, romlatlan és tapasztalatlan voltam s csak a szívem szavára hallgattam, mikor a fiu kérésének engedtem s vele belső viszonyt kezdtem. Anyagi kérdéssről nem volt közöttünk szó soha, hiszen annyira szerettem Oszkárt, hogy viszonyunk tisztaságát e kérdéssel beszennyezni sohasem tudtam volna. Pedig szükségem lett volna arra, hogy támogasson, hiszen a balletkarban mindössze százhatvan koronát kerestem havonként. Még sem tartottam igényt semmi anyagi ellenértékre. Az ő szülei, de az én anyám sem látták szívesen viszonyunknak napról-napra való

erősödését s eltiltottak egymástól. De mi nem engedtünk a tiltó szónak, ezentúl *Fischer Rudolf* pékmester lakásán találkoztunk, ki Oszkárnak legjobb barátja volt s ezt a szíveséget kész örömmel tette meg nekünk. Midőn a háború kitört, Oszkárnak, aki tartalékos hadnagy volt, Przemyslbe kellett bevonulni. Mielőtt eltávozott volna, sirással töltöttünk együtt egy éjszakát, amikor is örök szerelméről biztosított s felhatalmazott, hogyha bármire szükségem lenne, forduljak csak az ő nevében Fischerhez, akivel erről a dologról már beszélt s akit a támogatásomra felkért és felhatalmazott. Pár hónappal eltávazása után, 1914. novemberében, megbízásából, Janda főhadnagy egy levelet adott át nekem, melyet barátom Przemyslből küldött.

A levél első sorai így hangzanak:

„Mindenem, szerelmem! Olthatatlan epedéssel vágyódom utánad s lázas éjszakákon rajzolom magam elé azt a boldog órát, midőn újra karomba zárhatlak...” Ebben a levélben háromszáz koronát is küldött ajándéknak. Mind-ezideig pénzt nem kaptam volt tőle, ez volt az első eset, hogy pénzt adott nekem. Rövidesen egy másik levél is érkezett, amelyben szerelmes szavakkal keresett fel ismét, de egyszersmind megírta azt is, hogy fel a haláltól, előérzete van, hogy el fog esni, vagy esetleg fogságba fog kerülni. S tudósított, hogy ugyan-csak Janda főhadnagy útján nyolcezer koronát küldött Fischernek arra az esetre, hogyha ő elesnék, vagy az orosz fogságba kerülne, ne álljak támasz nélkül a világban. Oszkár csakugyan fogságba esett a vár elfoglalásakor s a fogságból is egymásután küldötte a szerelmes leveleknek egész sorozatát. Eközben azonban a háborus viszonyok miatt anyámmal együtt szűkös viszonyok közé kerültem s gyakran kellett jelentkezniem Fischernél, aki a küldött

pénzből háromezer koronát apródonként át is adott nekem. Ugy, hogy jelenleg kereken ötezer korona maradt nála.

Egy napon azonban Fischer kijelentette, hogy többé pénzt nem ad, mert a fogságból Oszkár levelet írt neki, amelyben megtagad engem s többé nem is akar rólam tudni semmit. Bizonyára szülei, vagy irigyeink közül írt valaki neki rólam kedvezőtlenül s ő anélkül, hogy ártatlanságomról és a valóságról meggyőződött volna, a mi szép ifjúkori regényünket ilyen könnyű mozdulattal szakította szét. A pénzre mindenesetre igényt tartok, mert azt nekem ajándékozta volt D. Oszkár ur hűségemért és jószágomért s miután Fischer ur D. Oszkár megbízottja, őt kell perelnem annyival inkább, mert hiszen Fischer ur is az én tulajdonomnak tartotta mindenkor ezt a pénzt és annak idején velem egyetértőleg határozta el, hogy az ötezer koronát hadikölcsönbe fekteti. Ez meg is történt és a kötvényeket az Angol bankban helyeztük el.

Ezzel szemben Fischer Rudolf tévesnek tartja a táncosnő panaszát. D. Oszkár sohasem esábitotta el — mondá a bíró előtt — a kisasszonyt s ezt a kisasszony bizonyította be akkor, midőn barátomnak levelet adott, melyben mindennemű igényről lemondott.

K. Ernesztin előadja, hogy e levél megírására barátja kérte s ő egy kávéházban barátja diktandója után meg is írta ezt a levelet, amely egyébként fedi a valóságot, hiszen ő csakugyan nem akart D. Oszkártól semmiféle anyagi ellenszolgáltatást és e levéllel is barátjának szüleit akarták megnyugtálni.

Fischer szerint csak a háromszáz korona tekinthető ajándéknak, a nyolcezer korona eleuben nem, mert D. Oszkár csak arra az esetre bizta őt meg a nyolcezer korona kifizetésével, ha a háborúban elesnék, arra az esetre, ha hadifogságba kerülne, neki semmi megbízást nem adott. Hogy mégis háromezer koronát kifizetett ebből az összegből a panaszosnőnek, az inkább szíveség volt barátja kedvese iránt, semmint kötelesség. Ellenben hajlandó közvetíteni ennek az összegnek a kifizetését, ha a panaszosnő a bíróság előtt lemond barátjáról és minden további anyagi kártérítés igényéről.

— Nem igényeltem soha barátomtól semmiféle anyagi ellenszolgáltatást — jelentette ki a táncosnő — és sokkal büszkébb vagyok, semhogy most támasszak igényeket.

Egyezség azonban e kijelentés után sem jött létre, mert a vádlott nem volt hajlandó a per költségeit viselni, noha a bíró többször kijelentette, hogy ezt megtennie D. Oszkár nevében is ajánlatos, vagy legalább is szüleit kell felkérni erre, hiszen a panaszosnő teljesen vagyontalan s amint látszik, ifjúkori szerelmének regényes ideje alatt sem gazdagodott meg.

A bíróság azután ítélethozatalra vonult vissza, melynek eredménye az lett, hogy *Fischer Rudolfot kötelezték az ötezer korona kiadására s elmarasztalták a perköltségek megfizetésében.*

A közönség az ítéletet megéljenzte.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Bírói kinevezés. Az igazságügyminiszter *Köller* János királyi ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott aradi törvényszéki bírót 1917. január 1-től kezdődő három év tartamára a fentnevezett törvényszékhez a fiatalokúak bírájává jelölte ki.

Kiűritették az oláhok Brailát és Galacot.

(Dobrudzsában nincs ellenség.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Félhivatalos pétervári jelentések közlik, hogy az oláhok Brailát és Galacot kiűritették.

Pétervári jelentések szerint Rénit is kiűritették. Jassyból a román levéltárt és az állami bankot Kisenevbe vitték.

Galacból és Brailából a gabona, olaj és bőrkészleteket már egy héttel ezelőtt elszállították.

Szófia. A bolgár hivatalos jelentés a következő: Román front: Dobrudzsában rendkívül elkeseredett harcok után megtörtük az oroszok kétségbeesett ellenállását a Macin ut szakaszán. A Zipsa szakaszon a 4. Preszlav hadosztály osztagai utcai szuronyharc után elfoglalták Jijlát. A szövetséges bolgár, német- és török csapatok véres és elkeseredett harcok után bevonultak Macinba. Eddig 10 tisztet és 700 katonát fogtak el, valamint 6 gépfegyvert zsákmányoltak.

Hueber őrnagy, a Pester Lloyd katonai szakértője a következőket írja Macin elfoglalásáról: Macin a Duna partján fekszik, alig tizenkét kilométernyi utvonat választja el a Dunát Brailától, és a Duna partján jól kiépített országut vezet Macinból Brailába. Az oroszok ismerve ennek a két állásnak fontosságát, a nyugati parton hatalmas állandó hidfőállászerű erődítményekben kísérelték meg, hogy elkeseredett harcukkal feltartsák az ellenség előrenyomulását, hogy így visszavonulásukat fedezzék. Macin elfoglalásával megállapítható, hogy a dobрудzsai hadjárat be van fejezve.

A Russkij Invalid, a hadügyminiszterium lapja írja: Egyetlen frontszakaszon se fog nyugalom bekövetkezni. A tél folyamán az ellenség folytatni fogja hadműveleteit. A németeknek nagy előnyük van abban, hogy stratégiailag fontos állásokat foglaltak el, arcvonalukat megrövidítették és nem lehet azt hinni, hogy a németek a kedvező helyzetet nem használják ki.

A román kormány helyzete rendkívül súlyos, mert jövedelem forrásai teljesen bedugultak. Mivel az adókat a kormány nem tudja behajtani, nagymennyiségű papírpénzt bocsátott forgalomba, de nem ismerik el az értékét. A Bukarestből való menekülés után eltűnt az egyik pénzsajtó és nem tudják megtalálni. *Bratianu ezért és egyéb okok miatt kéri elbocsátását, de a király a kérelmet ezekkel a szavakkal utasította vissza:*

— *Nem tudom, ki vállalná azokért a dolgokért a felelőséget, amelyeket ön kezdeményezett.*

Romániának 130.079 négyzet kilométernyi területéből 90.000 négyzet kilométer már a központi hatalmak birtokában van. A 34 közigazgatási kerületből 20 a központi hatalmak kezére jutott. Az egész ország la-

kossága nyolc millióra becsülhető és ebből öt millió lakossága van annak a területnek, amely az ellenségé már. A háboru kitörésekor volt öt millió lakosból most már azonban több mint egy millió hiányzik.

Illiescu tábornokot, a vezérkar főnökét felmentették állásából. O volt az, aki a Krupp ágyuk használatát ajánlotta, de a háboruban a Krupp gyártmányok teljesen hasznavetetleneknek bizonyultak. Utódjául Zoutu tábornokot nevezték ki.

Az Echo de Paris szerint Roques volt hadügyminiszter Liantey hadügyminiszterrel és Briand miniszterelnökkel történt megállapodása szerint külön megbízatással az orosz frontra utazik, hogy Pau tábornokkal együtt előkészítse az orosz-román hadsereget új offenzíva megszervezésére.

A Daily Mail egyik cikkében kifejti, hogy a szalonikii csapatokat vissza kellene hívni és a nyugati fronton nagyobb hasznukat lehetne venni. A legjobb esetben csak magát Szalonikit kellene kisebb csapatokkal megszállni.

A Rjees jelenti, hogy az orosz kormány utasította a hatóságokat, hogy a romániai menekülteket eltartásuk fejében közmunkákra fogják.

A besszarábiai hatóságok elrendelték, hogy 17—40 év közti lakosok résztvegyenek a földmunkákban, melyeket a Dnyeszter partvonalán végeznek. A Dnyeszter egész vonalán lövészárkokat és erődítéseket készítenek, egyes szakaszokon erős, hidfőszertű sáncokat építenek. E munkákra a romániai menekülteket is bevonják. Wolhyniából Letisei és Keladin tábornokok csapataiból nagy erősítéseket küldtek a Moldova frontra, hogy az ottani orosz seregeknek lehetővé tegyék az ellenség feltartóztatását.

Miután a romániai menekültek közt kolera és vérhas pusztít, Besszarábia kormányzója elrendelte, hogy az orvosok egyenként vizsgálják meg a menekülteket. De orvosok hiányában ez a vizsgálat igen lassan halad előre, barakkok sincsenek s a sebesültek nagy része a szabad ég alatt tartózkodik. A menekülteknek Pétervár és Moszkva irányában való utazását végleg eltiltották.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Tegnap érkezett ide Eichenr Ede gyárigazgató, a Bukarest mellett lévő kitaliai nagy cukorgyár igazgatója, aki egy fővárosi hírlapírónak elmondotta, hogy ő is a Bukarestben internált külföldi alattvalók között volt. Az internáltakkal a románok nem jól bántak. Mielőtt Bukarestből eljött, úgy hallotta, hogy az oláhok Bukarestből való elvonulásuk előtt igen sok osztrák, magyar és német alattvalót gyalogszerrel hajtottak el Besszarábiába. A német katonai hatóság erre nyolcszáz előkelő bojárt elfogott és a román hadvezetőségnek kerülő uton megüzente, hogy ha az elhurcolt embereket szabadon nem eresztik, hogy hazájukba juthassanak, akkor a nyolcszáz bojárt gyalogszerrel Anatóliába hajtattja.

Rotterdam. Bratianu miniszterelnök a román kamara Jassyban tartott legutolsó ülésén kijelentette, hogy az orosz cár Ferdinánd királyt a román front generalisszimuszává nevezte ki.

Ohajok még nem tények.

(Nincs kormányválság.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Egy fővárosi lap munkatársának alkalma volt közvetlenül Andrássy Gyula grófnak a királynál való kihallgatása után, az udvarhoz igen közelálló személyiséggel hosszabb beszélgetést folytatni, amelyet felhatalmazás alapján a következőkben közöl:

— Kegyelmes uram — kérdezte a hírlapíró — bizonyára észrevette, hogy a legutóbbi gyors lefolyású osztrák kormányváltozások hullámai átesaptak Magyarországra is és ott bizonyos idegességet keltettek. Széltében-hosszában rebesgették, hogy Ausztriában nemesak személyváltozásról, hanem új rendszerről is van szó, ennek pedig Magyarországon is következményei fognak mutatkozni.

— Igenis, — mondotta az informátor — erről mi is értesültünk és mértékadó helyen nagyon csodálkoznak azon, hogy ilyfajta hírek és kombinációk egyáltalában hogyan kerülhetek forgalomba.

Meg kell jegyezmem excellenciádnak, hogy politikai körökben különösen a legutóbb történt nagy kitüntetések és a legújabb legfelső kihallgatások növelték az idegességet.

— Pedig — hangoztatta nyomatékosan az excellenciás ur — éppen ezek a kitüntetések és kihallgatások semmiféle politikai mozzanattal nincsenek összetűgésben. A szóbanforgó kitüntetések oly férfiaknak jutottak, akik régóta igényt tarthattak és mindenképpen méltók is rájuk, a kihallgatásokban meg semmi egyebet nem szabad és nem lehet látni, mint a szokásos formalitásokat. Ha valaki ilyfajta kitüntetést kap, természetesen meg fogja köszönni. Ismétlem, hogy a mostani legfelső kihallgatásoknak semmiféle politikai háttérük nincsen.

Igy tehát — jegyezte meg munkatársunk — kegyelmes uram teljes bizonyossággal állíthatja, hogy Magyarországon szó se lehet kormányválságról?

— Hogyne mondhatnám — szolt a felelet. — Kifejezetten fel is hatalmazom annak a kijelentésemnek a közlésére, hogy az Ausztriában legutóbb végbement politikai események semmiféle hatással nem lesznek Magyarországra, mert hatással egyáltalában nem is lehetnek. Semmiféle ok nincs arra, hogy idegesség támadjon a magyar politikai világban és semmi sem történt, a mi megokolttá tehetné, hogy akár egyes politikusok, akár egyes politikai pártok úgy állítsák be a dolgot, mintha az ő óhajaik és aspirációik mértékadó helyen biztatással, vagy helyesléssel találkoznának.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Parlamenti körökben hire jár, hogy az uralkodó Budapesten leendő tartózkodása alatt politikai jellegű kihallgatásokat fog adni. A király minden egyes párt vezérét és a pártszámárányúakat megfelelően a markánsabb politikusokat fogja meghallgatni. A meghívások a miniszterelnök előterjesztésére fognak megtörténni.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma délután Tisza István gróf miniszterelnök elnökletével minisztertanács

volt, melyen a kormány összes tagjai, Rosner Ervin báró, a király személye körüli miniszter és Kürthy Lajos báró, Közélelmezési Hivatal vezetője is részt vett. A jegyzőkönyvet Drasche Lázár Alfréd írta. Tisza István gróf Bécsbe utazik, hogy a királynak a folyó ügyekről referáljon és hogy a királyi párnak az új esztendő alkalmából kifejezze a kormány jókívánságait.

A minisztertanács még éjjel is együtt volt és ezért a miniszterelnök utazását elhalasztotta. Az ellenzék ebből már válság híreket kovácsolt, amelynek a munkapártban csak nevettek.

H I R E K.

LEGÜJABB.

Éjjel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

A király előtt.

Bécs. Őfelsége ma a következő személyiségeket fogadta kihallgatáson: Marterer altábornagyot, a katonai iroda helyettes főnökét, Montenegro herceg, első főudvarmestert, Bleilaben alsóausztriai helytartót, Wallisch altábornagyot, Czernin gróf külügyminisztert, Spitzmüller pénzügyminisztert, Kroatia hadügyminisztert, Georgi Landwehrminisztert, Bollrass vezérezredest, Andrian báró követségi tanácsost, a külügyminiszterium varsói delegátusát, Schiessl báró kabinetirodai igazgatót és Rosner Ervin bárót, a király személye körüli minisztert.

Bécsből jelentik: A király kéziratot intézett Czernin gróf külügyminiszterhez, mint a királyi ház miniszteréhez, amelyben közli, hogy az Erzsébet-rend és az ezzel kapcsolatos érem adományozásának jogát a királynőre, mint a rend nagymesternőjére ruhazza át.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Frigyes főherceg és Konrád báró vezérkari főnök január 4-én rövid látogatást tettek a német császár táborigadójában. Hivatalosak voltak ebédre is, amelyen rajtuk kívül részt vettek Boris bolgár trónörökös, Hindenburg, Ludendorff és más magasrangú katonai személyiségek. Frigyes főherceg és Konrád báró késő délután tértek vissza a főparancsnokság színhelyére.

A bolgár király e hó 3-án rövid ideig a német főhadiszálláson tartózkodott. Vilmos császár és a bolgár cár több óráig tartó megbeszéléseket folytattak és a cár aztán tovább utazott.

Ertesítés. A lap előállítási anyagokban és munkaberekben beállított nagy áremelkedésre való tekintettel lapunkat a meg nem újított előfizetés lejáratától 8 napon túl nem küldjük. Felkerjük tehát azon t. előfizetőinket, akik az előfizetési díj beküldésével hátralékokban vannak, szíveskedjenek az esedékes összeget haladéktalanul beküldeni, mert ellenkező esetben — sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk küldését beszüntetni.

Bánffy Miklós gróf v. b. t. t. Budapestről telefonálja tudósítónk: Bánffy Miklós grófnak, a koronázás körül szerzett érdemei elismerésül a király állítólag a titkos tanácsosi méltóságot fogja adni.

Külügyminiszterünk a német császárnál. Bécsből jelentik: Czernin Ottokár gróf közös külügyminiszter Hoyos gróf követségi tanácsos kíséretében a német főhadiszállásra utazott, hogy a német császárnak új minőségében bemutatkozzék. Innen Berlinbe utazik a külügyminiszter, ahol Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárral fog tanácskozni.

József főherceg gratulált a miniszterelnöknek. Budapestről telefonálja tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnök kitüntetéséhez, amikor a királytól megkapta a Szent István rendjéhez a gyémántokat, az üdvözlések között elsőnek József főherceg üdvözölte a miniszterelnököt.

Üdvözlés a harctérről. Az Aradi Közlöny szerkesztősége ma a következő tábori lapot kapta: Tekintetes szerkesztőség! Az Erdős-Kárpátok hóval borított béréiről meleg üdvözlést küldünk a mi jó barátainknak. Szilveszter estéjét karácsonyra alatt töltöttük a biztos győzelem tudatában reméljük, hogy a jövő Szilvesztert már mi is szereteteink körében fogjuk tölteni. Boldog új évet kívánunk és maradunk szeretettel Prozin János, Schick Mihály és Schozbert Gáspár őrmesterek, Beck Imre és Stöckl szakaszvezetők, Köves Dezső tizedes a 33. gyalogezred 9. és 12. századának altisztjei.

Kossuth Lajos Tódor haza akar jönni. Lugaóbot jelentik: Kossuth Lajos Tódor az utóbbi napokban gyöngéledett. Betegségére való tekintettel ama kívánságát fejezte ki, hogy betegségének idejét Svájcban szeretné töltetni. Nyugdíjazása iránt is beadta már Kossuth a kérvényét és családjával összeköttetést fentartó körökből fővárosi tudósítónk úgy értesült, Kossuth elhatározta, hogy felgyógyulása esetén vissza akar költözni Magyarországra, mert nem szeretné, ha idegen földön temetnék el.

Újabb koronázási bélyegek. Budapestről jelentik: A postaigazgatóság elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy a koronázási bélyegekből azt a félmilliót, melyet kibocsájtottak, mindjárt az első napon szétkapkodtak, újabb félmillió ilyen koronázási bélyeget nyomtatott. Ezeket a bélyegeket azonban nem koronázási bélyeggel fogják ellátni, hanem a renddel. A vidéki postaigazgatóságok részére már a mai napon szétküldötték a koronázási bélyegeket.

Az 1899-ben születettek sorozása. Budapestről jelentik: A főváros tanácsa ma egy hirdetményt tett közzé, melyben felszólítja az összes 1899-ben született népfelkelőket, tehát a 18 éveseket, hogy huszonnégy órán belül kötelesek a népfelkelési vörös lapokat kitölteni és január 29-étől február 10-ig kötelesek népfelkelő szemlén megjelenni.

A hirdetmény felhívja azokat az 1865—1899 évek között születetteket, akik eddig sorozáson még nem jelentek meg, vagyis szemmel láthatólag alkalmatlanok, postások és vasutasok, hogy szintén töltsék ki népfelkelői bemutatási szemle lapjukat. Sorozásuk az 1899-iki évfolyammal egy időben lesz.

Halálozás. Özvegy Kározy Ferencné született Marghan Hermína január 3-án életének 65. évében elhunyt. Temetése szombaton délelőtt lesz az Andrányi alapítványi kórház halottas házából, ahonnan Opálosra szállítja k.

Öngyilkosság. Tegnap este Vangl István 64 éves városi napszámos lakásán felakasztotta magát és mire szomszédjai az öngyilkosságot észrevették, már halott volt. Az öngyilkos ember levelet hagyott hátra, melyet Lócs Rezső polgármester helyettesnek címzett és melyben azt írja, hogy a nyomort nem bírja tovább.

A tomesvári katonai parancsnok újvi szózata. Hess Rudolf tábornagy távollétében Verckiján vezérőrnagy, mint a tomesvári katonai kerület helyettes parancsnoka az újvi alkalmából a következő parancsban fejezte ki általános elismerését az alárendelt csapatoknak és intézményeknek:

„Az elmúlt esztendőre visszatekintve, indítva érzem magamat, hogy minden parancsnoknak és előjárónak, az összes tiszteknek és legénységnek a legfelsőbb szolgálattal nevében köszönetemet fejezzem ki a nagy és komoly időkben végzett munkájukért. Hogy a hadseregnek azok a részei, amelyek a tomesvári katonai kerülethez tartoznak, a különböző helyzetekben és változó körülmények közt mit végeztek, minden egyes maga is megítélheti s így teljes öntudatában lehet annak is, hogy a saját részét ebből a munkából becsülettel kivette. Fegyvereink ragyogó sikerei bizonyítják ezt.

Az 1917. esztendő a béke reményével is kecséget bennünket, a katonának azonban sohse szabad elfelednie, hogy a mi békénk csak fegyvereink diadala lehet. És az is lesz!

Ennek a tudata hatja át minden erőnköt s ez indít arra, hogy mint eddig, úgy ezután is megélessük minden energiánkat, a nagy célért: a győzelemért!”

Sorozás Aradon. Varjassy Lajos polgármester közhírré teszi, hogy az aradi magyar királyi honvédeképző parancsnokság 8433—1916. szám alatt beküldött szemletervezete szerint az Aradon tartózkodó 1898—1899. években született aradi és idegen illetőségű népfelkelők bemutatási szemléjének megtartására 1917. évi január hó 16., 17. és 18-ik napjait tűzte ki. Ezen szemlén való megjelenésre a fentjelzett évfolyamokba tartozó és Aradon az összehíráshoz már jelentkezett népfelkelőknek „Idézés” című meghívások lesznek kézbesítve, melyeken a megjelenés napja is megjelöltetik. Azok, akik az „Idézés” című meghívást 1917. évi január hó 12-ig meg nem kapták volna, annak átvétele végett az aradvárosi katonai ügyi osztálynál tartoznak jelentkezni. A népfelkelési bemutatási szemle a városháza emeleti kistermében fog megtartani és mindenkor 7 órakor reggel veszi kezdetét.

Azon népfelkelők, akik ezen szemlén meg nem jelennek s elmaradásukat kellően nem igazolják, elővezetetlenül és az 1890. évi XXI. t.-c. 4. §. értelmében 2 évig terjedhető börtönnel fognak büntettetni.

Köszönetnyilvánítás. A Weitzer-utcai kórház vezetősége halás köszönetét fejezi ki az alábbi nagylelkű adományokért: Goldschmidt Sándor 50, Wild Endre dr. 20, özv. Steiner Jakabné 20, Lengyel Boriska 20, Brandeis Henrikné 20, Löfler Jakab 20, Domán Ignác 20, Braun Adolfiné 15, Hoffmann Lászlóné 12, Wild Gyula 10, Piek Ernőné 10, Domány Józsefné 10, özv. Sámson Izsóné 10, Löwinger Zseni 10 korona. Özv. gróf Nádasdy Tamásné 10 darab nyul. Kublin Lajosné 100 üveg konyak.

Félmillió koronát lopt' az apjától. Bécsből jelentik: Szenzációs lopás foglalkoztatja a bécsi rendőrséget. Ladanelli főmérnöknek, aki jelenleg a fronton van, huszonnégy éves Roman nevű fia, tegnap anyja távollétében feltörte apja íróasztalát, amelyben értékpapírok voltak és 436.406 korona értékű értékpapírt ellopott és megszökött. Irást hagyott hátra, amelyben kijelenti, hogy tekintsenek el minden feljelentéstől, mert elutazik és elve nem kerül a rendőrség kezére. A család ennek ellenére megtette a feljelentést és a rendőrség a mai nap folyamán értesítette az összes bankokat, hogy az értékpapírok értékesítését megakadályozza.

Aradvármegye főispánjához érkezett újabb adományok. Rókkant anyagra: Mikovits Adolf dr. (Máriaradna) január havi adománya 200, N. N. 500, Szentágyfalvai állami orvoda gyűjtése 120 korona. — Földművelésügyi tárcza felajánlása: Schiller Mór, Péterváradra 600 korona.

LEGUJABB.

Röggel 4 órakor érkezett telefonjelentés.

Kramarz és társainak bünei. — A hazaáruló csehek.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Mint ismeretes, őfelsége a Landwehr hadosztály bíróság által halálra ítélt Kramarz Károly és társainak jogerős ítéletét megváltoztatta. Legkegyelmesebben elengedte a halálbüntetést és ehelyett a vádlottak a következő súlyos, a törvény értelmében szigorított börtönbüntetést kapták: Kramarz Károly tizenöt évi, Raschin Alajos tíz évi, Servinka Vencel és Zamazal József hat-hat évi börtönt.

A legfőbb Landwehr bíróság a Kramarz perben hozott ítélet indoklásában a következőket emeli ki:

— Az első bírósági ítélet megállapította, hogy Kramarz, mint a csehországi pánszláv propaganda és oroszbarát cseh mozgalom vezére tudatos együttműködése által a monarchia szétrombolását célzó mozgalmakkal a háború kitörése előtt és azután államunk épsége ellen tört. Ugy az ellenséges, mint a semleges külföldön messzire szétágazó, tervszerű, töredelmi propaganda indult meg, mely minden eszközzel (például folyóiratok kiadásával, amelyek majdnem kizárólag az elszakadás eszméjét szolgálták, felhívások kibocsátásával, kongresszusok rendezésével, cseh önkéntes légióknak Orosz-, Angol- és Franciaországban szervezésével) egy Ausztria-Magyarországtól független cseh állam létesítésén dolgozott. Ama személyek közt, akik a propagandát a külföldön üzték, volt a háború kitörése után elmenekült Masszarik képviselő, továbbá a fronton az ellenséghez dezertált Dürich Pavlu zászlós is.

— Az ítélet továbbá igazoltnak tekinti, hogy már régen a háború kitörése előtt egyes cseh politikusok, különösen Kramarz a neoszlavizmus jellege alatt mozgalmat indítottak és tápláltak, amely a cseh és tót területeknek a monarchiától való elszakítására irányult és ezen dolgoztak. E mozgalomban van a haditörvényszék meggyőződése szerint az összes belöldi

és külföldi hadi és hazaárulási esetek főoka és eredete. A bíróság meggyőződése szerint a vádlott üzelmel ama sajnálatos jelenségekre vezethetők vissza, melyek a háború folyamán Csehország egy részében tetszínre jutottak és a háború sikeres betörtése elől oly jelentékeny akadályokat gördítettek. Ez irányban különösen rá kell mutatni a hazaáruló orosz proklamációk terjesztésére Cseh és Morvaországban, az ellenség iránt való rokon érzés megnyilvánulásának eseteire, a cseh képviselők lojalitási nyilatkozatának elmaradására és egyebekre.

A megokolás ezt fejti még ki: Kramarz és társai munkája gyümölcsének tekintendő nem egy cseh hadifogolyának az ellenséges külföldön tanúsított mindennemű bajtársiasságot megcsufoló magatartása, egyes csapatok legénységének megbízhatatlansága és államellenes viselkedése is. A hivatalos közlés az ítélet megokolása lényeges pontjainak nyilvánosságra való hozatalával kapcsolatban a következő megjegyzést tartalmazza:

Bármennyire barátságatlan is az a kép, amelyet a tárgyalás az egész államellenes szervezetről leleplezett, másrészt a tárgyalás beigazolta, hogy a cseh nép és vezéreinek csak aránylag kis része esett áldozatul a büns agitációnak, helytelen volna tehát a fentebbi sajnálatos viszonyokról a cseh nép hazafias érzésű részét, mely ép oly erősen itéli el ez eltévnyedéseket, felelőssé tenni. Annnyival is kevésbé, mert a cseh nép most megfelelő vezetés mellett komolyan fáradozik azon, hogy az egész lakosságot visszatérítse a monarchia államcsiméjéhez. Meg kell állapítani, hogy a cseh csapatok tuhyomó többsége kiváló vitézséggel verekedett. Véres veszteségei és számos megérdemelt legfelsőbb kitüntetés is tanúsítják ezt. Aki büns, szenvedje el megérdemelt büntetését, de minden általános gyanúsítástól és ítékezéstől — ha igazságosak akarunk lenni — tartózkodnunk kell.

játékszerekben óriási választék. Olcsó árak! Figyelem a cégre! Fischer fiókja, a Lőcs-palotában, Pick Ernő és Lázár Gyula üzlete mellett. 6461

— Tombola tárgyak, jux dolgok csakis Fischer Simon nagyruházában, a Szabadságtéren kaphatók. 6461

— Cukorcsomagoló Kerpelnél.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Pénteken: Zsuzsi, újdonság, először.

Szombaton: Zsuzsi.

* Weil Magda hangversenye a rokkant katonák javára. Weil Magda, az aradiak európai híri hegedűművésznője január hó 20-ikán a kulturpalotában hangversenyt rendez a 33-ik gyalogezred rokkantalapja javára. Ebben a szezonban még nem volt alkalma az aradi közönségnek a kiváló művésznő mesteri játékában gyönyörködni és most, hogy Weil Magda ismét a hangverseny-pódiumra lép, bizonyára maga előtt fogja látni a kulturpalota tágas dísztermében mindazokat az aradiakat, akik lelkesültni tudnak a szépért és gyönyörködni akarnak egy istenáldotta tehetség briliáns művészetében.

* A színház hírei. A Zsuzsi bemutatója. Barta Lajos legujabb és legnagyobb sikert aratott parasztvígjátéka holnap, pénteken kerül először színre. A Nemzeti Színháznak évek óta nem volt ilyen sikerű darabja, mint a Zsuzsika, amelyben egy pillanatra sem unatkozik a közönség, minden jelenet hangulatos, kitűnő szerepek és elsőrangú szereposztás, melyből az oroszánrész Z. Váradi Margitnak és Baricsnak jutott, akik a darab középpontján vannak. Hálás szerepe van Bannázi Teréz és Várnainak, a többi szereplők Delli, Kiss Miklós, Kertész

Kiffer, Benkóné. A Zsuzsika egymás után három estén marad műseron. — Szombaton délután Vizkereszt ünnepén fél négykor Offenbach pompás operettje, az Orfeusz a pókóban. kerül színre ugyanazokkal a szereplőkkel, mint most legutóbb volt. — Vasárnap délután fél négykor a legnépszerűbb operettek egyike, a Mánás Miska kerül előadásra. Főszereplők Sz. Rontai Boriska, Horváth Mici és Győző, a többi szereplők maradnak a régiak.

* Radisics Jenő meghalt. Budapestről jelentik: Radisics Jenő, volt országgyűlési képviselő az iparművészeti Múzeum és iskola igazgatója ma hatvanöt éves korában meghalt.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* Hilda és Hulda. (Dorrit Weixler sorozat II. az Urániában.) A koronázási film hatalmas sikere nem ténitette el rendes működésétől a színház vezetőségét és az előre történt megállapítás szerint egymás után hozza kiváló műsorait. Ma az elhunyt művésznő hagyatékának legujabb sorozatából hoz egy igen kedves és bájos vígjátékot, amely rokonszenves témájával és a művésznő kiváló játékával a kedves megemlékezés arany zománcával fogja bearanyozni emléket. Ezen kívül egy hatalmas Nordisk társadalmi dráma is kerül műsorra, melyben a társaság legkiválóbb művészei vesznek részt, a mely tárgyánál és kidolgozásánál fogva legelső rangú művészi esemény. — Homunculus II. a világhírű sorozat második része az Uránia legközelebbi szenzációja. 5

* A gyónás szentsége — Berky Lillivel. (A legujabb magyar film az Apollóban.) Pénktől kezdve mutatja be az Apolló-színház a Corvin magyar filmgyár legujabb drámáját. A legmélyebb s legragibkasabb probléma ennek a drámának a témája. Egy szent életű, jámbor pap a főhőse, akihez egy sötét éjjel beront egy zilált és lihegő ember s meggyónja neki azt a gyilkosságot, amelyet az imént követett el. Irtozáttal hallgatja a pap a fülebe sugott rejtendő szavakat, de aztán végtelen szelidséggel és irgalommal mondja a gyilkosnak: Ego te abszolvo... Egy félóra múltán esendőrok bilinesben hozzák haza a pap őcsét a gyilkosság gyanujától terhelten. Zordon probléma előtt áll a pap. Vagy a gyónás szentségét kell elárulnia, vagy őcsét ítélik halálra. Már halálra ítélték az ártatlant, amikor egy fiatal leány, a menyasszony megmenti. A rejtendő probléma alól felszabadult a pap: de nem árulta el papi fogadalmát, híven haláláig őrizte a gyónás szentségét. A megkapó drámán kívül, amelynek főszerepét Janovics Jenő dr. és Berky Lili játsszák, a gyönyörű koronázási fölvételek is vetítésre kerülnek.

* „Oarr detektív”-sorozat szenzációi legközelebb az Erzsébet mozgószínházban. 3461.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— A jegyzés utolsó napja. A hadikölcsön jegyzési idejének elérkezett az utolsó négy napja. Csak ennyi áll azok rendelkezésére, akik a háborút viselő nemzettel szemben fennálló hazafias kötelezettségüknek még mindig nem tettek eleget jövedelmük, illetve rendelkezésükre álló tőkéjük arányában. Az utolsó hét eredményének az elmúlt két hét eredményét már csak azért is felül kell múlnia, mert a január elsejei szelvény esedékesség az év legforgalmasabb és legjelentékenyebb szelvénybevaltó napja, ami az értékpapírosok tulajdonosainak számottevő, nagy tőkezesaporulatot jelent, melynek elhelyezésére nincs kedvezőbb mód és alkalom a hadikölcsön címleteinek jegyzésénél. A legtöbb állami emisszió szelvénye január elsején vált esedékessé, s január elsején vált esedékessé a legtöbb záloglevél, kötvény, valamint elsőbbségi és vasuti részvény is. A háborús kibocsátások közül ezuttal elsőbbsen esedékes Budapest 6 százalékos kölcsönének szelvénye. Végül január elsejével kamatoznak a takarékpénztári betétek is. E betétek kamat-

— Baleset. Ma délután a vasúti állomáson súlyos baleset történt. Az állomáson egy transzportvont állott, mely egy bosnyák ezredet szállított az állomáson keresztül. Ez a vonat fél kottó tájban futott be az állomásra s a rajta levő katonák az üdítő állomásra siettek ebédért. A vonat az állomás harmadik vágányán állt és előtte levő vágányon szintén vasúti kocsi álltak. A katonák legtöbbje ennek a vonatnak kerekéi között bujt keresztül, hogy az üdítő állomásra jussanak. Sunda János bosnyák katonája is így jutott keresztül egy vasúti kocsi alatt, de éppen ekkor közeledett erre az első vágányon egy tolató mozdony, melynek közlegését a katonája nem vette észre. Sunda János a vágány egyik binén állt, mikor a mozdony elütötte. A szerencsétlen ember jobb lába a mozdony kerekéi alá került, melyek azt teljesen lemetszették. A balesetről értesítették a rendőrséget, ahonnan Weil Károly dr. ügyeletes rendőrfogalmazó ment ki és a szerencsétlen katonát beszállította a kórházba.

— Kifosztott ruházlet. A rendőrség bünyügyi osztálya ma táviratot kapott a szegedi rendőrségtől, hogy ott ma reggelre virradó éjszaka eddig ismeretlen tettesek nagyszabású betörést követtek el. Abonyi Mihály ruhakereskedő üzletét felnyitották és tizezer korona értékű női ruhákat, kosztümöket, gyermekruhákat, férfi gumikabátokat vittek el. A szegedi nyomozó hatóság valószínűnek tartja, hogy a vakmerő betörők Arad felé menekültek, épen ezért Aradon is nyomozzák őket.

— Fischer Nagyruházja felhívja az urivevőközönség figyelmét az Andrassy-uton, a Lőcs-palotában levő fióküzletére, hol a legfinomabb bőr-ridikülők (nemetsországi), finom, különleges illatszerek, berendezett uti nesseserek, finom keték, tesük, diszujták és csatlok nagy választékban kaphatók. Ugy szintén

hozadéknak nagy részét a betéttulajdonosok békeidőben nem veszik fel, hanem a betétállományhoz esatolva tőkésítik. Saját érdeke ellen cselekszik, aki ezuttal is megelepszik a nagy pénzösség miatt alig 3-5 százalékos gyümölcsözésnek megfelelő takarékpénztári kamatozással, mely kamatláb előreláthatóan a háboru után sem fog lényegesen megváltozni — amikor tőkéje hadikölcsön-címletek jegyzése esetén járadékkölcsönben 6-2 százalékos, törlesztéses kölcsönben pedig 6-3 százalékos állandó jövedelmet biztosíthat.

NEMZETI SZINHÁZ

Aradon, 1917. január 5-én pénteken:

(C) Bérlet.

(C) Bérlet.

Z s u z s i.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdet 8 órákor.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.)

ARADI KOZLONY

1917. évi január hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre 28 K. — fill.
Fél évre 14 „ — „
Negyed évre 7 „ — „
Egy órára 2 „ 40 „

Vidéken:

Egész évre 32 K. — fill.
Fél évre 16 „ — „
Negyed évre 8 „ — „
Egy órára 2 „ 50 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Külfutó fiu felvétetik.

Bővebbet a Kiadóhivatalban.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércopera-
gyára és temetésrendező vállalata.

Herrling Gyuláné szül. Kározy Irma és Kározy Jenő, mint gyermekek a saját, ugyszintén az alólírottak nevében is mélyen megszorodott szívvvel jelentik a forrón szeretett és felejtethetlen jó édes anyja, illetve nagynya, anyós, sógornő és rokon

özv. Kározy Ferencné
szül. Margan Hermina,
kincstári mérnök özvegyének,

folyó évi január hó 3-án, esteli 8 óraker, életének 65-ik évében, rövid szenvedés és a halottas szentségek áhítatos felvétele után, a Mindonható böles akaratahoz képest bekövetkezett jobblétre szenderült.

A felejtethetlen kedves halott földi maradványai január hó 6-án, délelőtt 10 óraker fogtak az Andrányi alapítványi kórház halottas csarnokában, a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni, onnan Ópálosra elszállítva, az ugyanottani temetőben lévő családi sírkertben délután 3 óraker újlagos beszentelés után az örök nyugalomnak átadatni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi január hó 10-én, délelőtt 9 óraker fog a főtiszteendő Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatattani.

Pihenése esőndes, drága emléke
áldott legyen!

Arad - Ópálos, 1917. január hó 4.

Herrling Gyula, veje. Kározy Jenőné szül. Halácsy Irén, menyje. Herrling Irén, Herrling Mária, Herrling János, Herrling Gizella, Kározy Jenő, Kározy Ferenc, Kározy András, Kározy György, unokái.

Vegyes beosztású fehér paraffin

gyertyát

7 korona 50 filléért kilónként belső hadszínterületre is szállítok. Rendelésnél 10% előleget kérek. Utólagos utánavételezem. Nagyban vételezésnél külön ajánlat.

Gonda Nándor, Déva

áruforgalmi vállalat. 177

özv. Szalkai Arminné

hímző és fehérnemű üzlete, előnyomda Arad, Weitzer János-u. 13.
(Főpostával szemben.)

Női és férfi, gyermek kelengyék, intézeti és kórházi fehérneműek, legfinomabb anyagból, szines és fehér hímzések, fehérnemű varrásuk olcsó árban készülnek. — Uri leányok fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek. 3418

Olcsó tűzifa!

Tűzifa waggontételekben, ölbe rakva, felsűrészelve, olcsó árban kapható

AUFRICHT MIKSA

cég fakereskedésében

Arad, Kossuth-utca sarok
6 temető előtt. 180

Ugyanott forgács eladó!

Legnagyobb

tűtőanyag megtakarítás

érhető el a patent

kályhacsövekkel.

A városi mérnöki hivatalban kipróbálva.

Patent

borszivattyuk.

Patent

kutschivattyuk.

Patent

tűzifecskezők.

Permetező javítások.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott

szivattyu készítőnél 112

Arad, Rákóczi-utca 27.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!

**Rozsnyay Kitinó Serail arc-
szépítő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomságu. Grém, fehér, rózsás és testápolónak. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Lórnád, du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél; 1848

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kezizizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat
nyerünk

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desztinálja, utólag igen kellemes. Ára egy porcellán-szenciencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 23. sz. (Megyeháza mellett.)

A világsí kir. járásbíróság.
2614—916. szám.

Hirde'mény.

A világsí kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett következő okiratok, u. m. a „Victoria” takarékos és hitelintézet mint részvénytárs. világsí fióktintézte által a) II. könyv 117. sz. alatt Laza Nicola 943. házszám alatti lakos nevére 5%-al kamatozó 2000 (kettőezer) korona betétéről és b) II. könyv 350. szám alatt Lina Laza 943. h. sz. lakos nevére 4%-al kamatozó 120 (egyszázhusz) K betétéről szóló könyvecské megsemmisítése iránt az eljárás Laza Nicola és Laza Lina világsí lakos kérelmére folyamathoz jutott. Ennek felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetésménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a foyomódó újabb kérelmére szemmisnek fogja nyilvánítani.

Világos, 1916. évi december hó 15. napján. Haty s. k.
169 kir. jbiró.

297/1916. végrh. szám.

Arverési hirde'mény.

Atulított bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világsí kir. járásbíróságának 1916. évi P. 1252. számú végzése következtében dr. Rainer Albert, újszentanna ügyvéd által képviselt Újszentanna Gazdasági és Iparbank Rt. javára 480 K s jár. erejéig 1916. évi október hó 23. án fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felülfogott és 3200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: sertések és tengeri nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverés öv. Rauchbauer Ferencné 1425 korona és az Újszentanna Gazdasági és Iparbank Rt. 176 korona s jár. a követelése erejéig is megfog tartatni.

Mely árverésnek a világsí kir. járásbíróság 1916-ik évi V. Pk. 2200/2. számú végzése folytán 480 kor. tőkekövetelés, ennek 1914. évi nov. hó 8 napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 152 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Újszentanna községben, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1917. évi január hó

16986—1916. pm.

Hirde'mény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 24691. éln. 20/b. 1916. számú körr. rendelete értelmében közhírré teszem, hogy a hadiszó pártatásról szóló 1912. LXVIII. t. c. 24. és 27. §-a alapján a használatra felszerelt, valamint a fel nem szerelt szén vagy fa tüzelésű fűrdőkályháknek tisztá fémfelületű, mázolt vagy zománczott rézből készült viztartó hengereit a jelen rendelettel hadi célokra igénybevetették. Az igénybevétel kiterjed a magánosok, gyártók és kereskedők birtokában levő, ugyancsak azokra a fűrdőkályha-hengerekre is, amelyek más számára őrzésben tartatnak.

Ezeknek a kályhahengereknek a birtokosai vagy őrzői, ugyancsak azok a gyárosok és kereskedők, akik ilyen kályhahengereket raktáron tartatnak, kötelesek azokat az 1917. évi január hó 15-ig hivatalomba bejelenteni.

Azok a birtokosok, akik természetben való pótlást nem igényelnek, kályhahengereiket az 1917. évi február hó 25-ig a „Magyar Szent Korona Országainak Fennőzpontja Részvénytársaság”-nak (Budapest, IV., Varosház-utca 10.) továbbá Andrányi Károly és Fla aradi megbízott cégnek szacadkézből eladhaják, ha pedig ezt nem teszik, kötelesek azokat a fent meghatározott határidőig a Budapest Lipótvárosi fennőpvételi bizottságok címére (Budapest, Lipótvárosi-pályaudvar beszálltani).

Aki fent meghatározott tárgyakat be nem jelenti, vagy be nem

18-ik napjának délelőtti II. árja hárúdóú kitézetik és ahhoz a veni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni. A helyszínre a község-házától lesz az indulás.

Amennyiben az elárverezendő ingó ágakat mások is le- és felülfogtatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Keit Világos, 1916. évi december hó 29. napján.

Thuránszky

168

kir. jbir. végrehajtó.

Gyertyán tűzifa
apritott állapotban,
méltányos árban
eladó.

Czettel Fülöp utóda,

Hunyadi-utca 2. szám. 684

899—1916. g. sz.

Árlejtesí hirdetésmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a városi szegényekháza és a letartóztatott egyének részére 1917. évben szükséges kenyérnek a város közönsége által rendelkezésre bocsájtott sziből való sültése iránt 1917. év január hó 8-án d. e. 10 órákor árlejtesít tart.

Bánatpénzül letendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékű papirokban.

Az árlejtesés csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtes megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történő befizetését igazoló letéjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtesí feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtesí feltételek a gazdasági tanácsnok urnái az árlejtesí megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi dec. hó 27-én tartott üléséből. A gazdasági szék.

szállítja, ezen rendelet ellenére feldolgozza vagy elidegeníti, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1916. december 22.

Varjassy, polgármester.

29521—1916.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszterium 22190/Eln. 20/b—1916. szám alatt keit rendelete szerint az épületek fedésére felhasznált vörösrézanyagot (rézletek, más vörösrézből készült alkatrészek, ugymint kupolák, tetőparkányok, díszítések, tető lefoiyó csatornák) továbbá a villámhárítók vörösrézanyagát, amennyiben ez az anyag a törvényhatóságok, községek, testületek, valamint magánosok tulajdonát képezi, a jelen §. utolsó bekezdésében említett kivétellel, a jelen rendelettel hadicélokra igénybevetettek jelentette ki.

Az igénybevétel kiterjed azokra a vörösrézből készült alkatrészekre és villámhárítókra is, amelyek nem vörösrézzel fedett épületeken vannak. Az igénybevett rézanyagot másként, mint a jelen §. harmadik bekezdésében meghatározott módon sem elidegeníteni, sem feldolgozni nem szabad, de annak az ingatlanal együtt való elidegenítése korlátozás alá nem esik.

Az igénybevett vörösrézanyagot, tulajdonosa a jelen rendelet kihirdetésétől számított négy héten belül, szabad megágyezés alapján a terület szerint illetékes katonai parancsnokságnak eladhatja.

Az állam és egyházas tulajdonában lévő épületek vörösrézanyagára vonatkozólag külön intézkedés történik.

Az 1. §-ban meghatározott igénybevétel alól, fontos okok fennforgása esetén, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter felmentést adhat, aki, amennyiben a vonatkozó kérelem az épület különös művészeti vagy történelmi becsével indokoltattnak, határozatát a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországok területére nézve pedig Horvát-Szlavon-Dalmáciaországok bánjával egyetértőleg hozza meg.

Ha az igénybevett vörösrézanyag átadása, valamint a katonai igazgatás által fizetendő térítés tekintetében a tulajdonos és a katonai igazgatás között az 1. §-ban meghatározott időn belül megágyezés nem jön létre, a vörösrézanyagot a katonai igazgatás cseréli ki.

A kicserélési munkálatok megkezdése előtt a vörösrézanyag értéke és a kicserélési munkálatok költségei az 1912. évi LXVIII. t. c. 24. §-a értelmében megbecsülnetnek, amely eljárásához a tulajdonost vagy meghatalmazottját meg kell hívni.

Abban az esetben, ha a kicserélést, akár az igénybevétel végrehajtásának foyományakeppen, akár szabad megágyezés alapján a katonai igazgatás loganatosítja, a katonai igazgatás megfelelő új fedésről, vagy kicserélésről tartozik gondoskodni, a fedési és kicserélési munkálatokat az épületek megelévő állapotának fenntartására való lehető legnagyobb figyelemmel tartozik végrehajtani és az ezekkel a munkálatokkal az épületen okozott mindennemű kárért kártérítéssel tartozik.

Aki a jelen rendelettel hadicélokra igénybevett vörösrézanyagot a jelen rendelet ellenére elidegeníti, vagy feldolgozza, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországokban a kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

A városi tanács.

Fagydagasztatok

elműasztására, fagyvizketőség biztos meg-

szüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.**

Ara ecsettel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ara 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb

állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 3 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Árpád

gyógyszertárban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat az azok szerint számítjuk.
 Minden szó hirdetés ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
 A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
 A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszzünk fel.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Oktatás.

Esti tantolyam

mindkét nembeli kereskedelmi alkalmazottak részére. Képzés mérlegképes könyvelés, levelezés gyors- és gépirásban. Négy havi tantolyam január 8-án veszi kezdetét. Tandíj havi 20 korona. Belátkozás este 7 órától Lázár Vilmos-utca 2. szám. 192

Alkalmazást keres.

21 éves ellenőr

3 és 1/2 évi gyakorlattal, gazdasági segéd tisztul vagy ellenőri állást keres. azonnali belépéssel. Cim a kiadóban. 172

Fűszerüzletbe

kiszolgáló leánynak ajánkozik fiatalabb leány, ki a fűszerzakmában már gyakorolt. Cim a kiadóhivatalban. 159

Ugyes ruhavarrás

házakhoz ajánkozik jutányos ár mellett. Cim József főherceg-ut 19., ajtó 8. 150

Alkalmazást nyer.

Intelligens üzleti leány

azonnal alkalmazást nyer Krausz Paulin könyvkereskedésében. 173

Tanuló fiú

fizetéssel felvétetik Weisz Hugó fényképezési műtermében. Arad. 152

Irodista

kerestetik vidékre. Irásbeli ajánlatokkal Körösvölgyi Pálkaraktárnál, Andrássy-ter 5. jelentkezők. 149

Keresők

úgyes kertész bojtárt március vagy április 1-re konyhakertészetemhez. Méhészetben jártas előnyben részesül. Javaldalma: konventio, tehén- és disznótartás. Cim: Pipberger, Dombegyház (Csánád-megye.) 147

Az Aradi és Csánádi

Egyesült Vasutak magán üzemének központi felügyelősége, sürgős belépésre keres stabil gépezet kezelésében jártas gépész, türelemmestert és gattereseket. 6650

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltöttek és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ügyes fiú

kifutónak nyomdánkban felvétetik.

Gyógyászat.

Rüh és visszatettség

elleni fehér kenőcs kapható Ferenc-téri Wajdits-gyógyszertárban. Kis tégely 1 korona 50 fillér, nagy tégely 3 korona. 6171

Az Angel

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ara 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Üzletek.

Aradmegyében

egy nagyforgalmu malom, gőz- és motorhajtással berendezve, olcsón sürgősen eladó. Bővebbet Kohut Bélánál, Fabián László-utca 8. 183

Lakást keres.

Butorosított

két ágyas szoba konyhával vagy konyhabasználattal kerestetik „Lakás” jellegre a kiadóba. 179

Ingtalan.

Petőfi-utca 10. sz. adómentes ház szabad kézből — közvetítő nélkül — eladó. Irásbeli ajánlatokat a házfelügyelő veszzt át. 6631

Eladó.

A Töl-utca 7. sz. ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 181

Vétel és eladás.

Nyitni seprő

nagyobb mennyiségű eladó Szabó Mihálynál, György-u, 17. 171

Jókarban lévő

önkéntes egyenruha és sapka eladó. Kőlcsey-utca 3., földszint. 176

Jó állapotban lévő

kék férfi téli kabát s egy blézny eladó. Erzébet-körút 20., I. 10. sz. 175

Szemekking óltény

teljesen új, 16-15 éves ifjunak való, eladó. Bővebbet a kiadóban. 180

Teljesen

jókarban lévő, még használt, modern, fényezett kőrisfa hálószoba. Egy teljes matt vendég, háló és egy teljes konyhaberendezés eladó. Bővebbet peniek délig Dobó-utca 2. 163

Zsírba áztós

nagyobb mennyiségű 100% os eladó. Krämer Bélánál Ferenc tér 6. 178

Hák.

idei elsőrendű kék mák jutányosan kapható Garbner fűszerüzletében, Hal-tör 5. sz. 126

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és írodaszerek raktára Deák Béla könyv- és papírkereskedésében Forray utca. Telefon 902. 6071

Tsarajat

az új évtben is árusítunk. Teltarajnok, Karolin-utca 8. 6636

98%-os rőngálé kapható

az Aradi Torny- és Aruraktárban. Telefon 897. 6599

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papírúruk nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadság-ter 1. Telefon 303. 601

Különféle.

Díványkezelt

méter keimből is készít Fekete Árpád, Teleky utca 2. 174

Írógépek

új és használt, üzelmellékek, szakcszerű javítások, irás munkák és sokszorosítások, gépirás tanítás Bodnar József írógépszaküzletében Salm-utca 8. Telefon 11-41. szám. 4701

19-1917. pm.

Hirdetmény.

Közhire teszom, hogy a. hó 10-től kezdődőleg városi listából előállított kétszeresült kizárólag kávéosoknak és kávémőrőknek adható el és kizárólag az előbb említett iparüzletekben árusítható. Ezen rendelkezés áthágása kihágást képes és az áthágók 3 hónapig terjedő elzárással valamint 600 koronálg terjedő pénz-büntetéssel büntethetők. Arad, 1917. január 3. Varjassy, polgármester

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u. 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Tuzifa

wagonfütelekben megrendelhető Weiszberger Samuelt utódánál, 261

Körösvölgyi páinka raktárban

ARAD. Telefon sz. 661.

172/1916. végzh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világi kir. bíróságának 1916. évi P. 1249. sz. végzése következtében Dr. Reiner Albert újszantannai ügyvéd által képviselt Újszantannai Gazdasági és Iparbank r. t. javára 144 korona s jár. erejéig 1916. évi július hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás ujján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: csikó, seréss és vetőgép nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a világi kir. bíróság 1916. évi V. Pk. 1594. számú végzése folytán 144 korona tőkekövetelés, ennek 1914. évi november hó 13. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 121 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Úszentanna községben végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1917. évi január hó 17. napjának délelőtti 11 óraja határidőtil kiúztatik es ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érimetett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szük-

ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A helyszínére a községhatárol lesz az indulás.

Amennyiben az előveresendő ingóságokat mások is le- és felúfogalatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltnak.

Kelt Világos, 1916. évi december hó 29. napján.

Thuránszky,

167 kir. bírósági végrehajtó.

57-1916. végzh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világi kir. bíróságának 1914. évi Sp. I. 260/1. sz. végzése következtében Dr. Reiner Albert újszantannai ügyvéd által képviselt Heckeján Pál úszentannai lakos javára 76 kor. s jár. erejéig 1916. évi augusztus hó 9 én foganatosított kielégítési végrehajtás ujján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 61, kocsli és malacoz nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a világi kir. bíróság 1916. évi V. Pk. 1889/3. sz. végzése folytán 76 korona tőkekövetelés, ennek 1914. évi április hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 72 korona 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Úszentanna községben, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1917. évi január hó 16-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőtil kiúztatik es ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érimetett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A helyszínére a községhatárol lesz az indulás. Amennyiben az előveresendő ingóságokat mások is le- és felúfogalatták es azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltnak. Kelt Világos, 1916. évi december hó 29. napján.

Thuránszky

168 kir. bír. végrehajtó.

Hirdetmény.

A kereskedelmi miniszter új legújabb intézkedése szerint Arad város fogyasztói havonként 200 métermázsza petroleumot fognak kapni, Aradmegye lakosságának pedig összesen 835 métermázsza jut. A petroleumot Aradon ezután is a nagy és kiskereskedők fogják árusítani. Figyelmeztetem azonban úgy a kereskedőket, mint a lakosságot, hogy ebből az Aradnak szánt 200 métermázsából kizárólag aradi lakosok kaphatnak, tehát ebből egy decit sem szabad a város területéről kivinni. Az a kereskedő, akiről habibonyul, hogy tudva nem aradi fogyasztónak adott el petroleumot, büntetésben részesül és az árusításból kizáratik, azt a fogyasztót pedig, aki a kereskedőnek ebben segítségét nyújt, szintén büntetés éri. A nagykereskedőknek ugyancsak tilos Arad számára kapott petroleumból akár hordókban, akár kisebb mennyiségekben Aradról kiszállítani. Ennek szigorú ellenőrzésére a vámhaznál szolgálókat teljesítő városi hatósági közegeket egyidejűleg utasítottam.

Nyomatékosan figyelmeztetem a kereskedőket, hogy Arad lakosságának a maximális áron (literenként 50 fillér, kilogrammonként 60 fillér) kötelesek meglevő készletükből eladni. Amennyiben a hatóság- nak tudomására jut, hogy a kereskedők tojás, szárnyas, tengeri stb. ellenében, tehát nem készpénzért árusítják a petroleumot, az eljárás azonnal megindul ellenük és megfelelő büntetésben lesz részük. Kérem a város lakosságát, hogy a tudomására jutó minden ilyen eseményt jelentsen be a rendőri büntető bíróságnál szóbelileg vagy írásban. Varjassy, polgármester.